

Тестові завдання для атестації з фахових дисциплін освітньої програми «Науки про Землю»

1. Земля, як і інші планети Сонячної системи, має форму:
А кулясту Б круглу В еліпса Г овальну.
2. Перші докази кулястості Землі належать давньогрецькому вченому:
А Гомеру Б Арістотелю В Ератосфену Г Страбону.
3. Першим достатньо правильно визначив розміри земної кулі:
А Гомер Б Колумб В Ератосфен; Г Страбон.
4. Екваторіальний радіус Землі становить:
А 6378 км Б 6357 км В 6371 км Г 12742 км
5. Довжина великого кола, проведеного через обидва полюси, дорівнює:
А 40009 км Б 40076 км В 6371 км Г 12742 км
6. Середній діаметр Землі приймають за:
А 6 371 км Б 12 742 км В 40 000 км Г 21,4 км
7. Як називають теоретичну поверхню, що відповідає поверхні Світового океану, яка уявно продовжена в межах всіх ділянок суходолу з умовою, що у кожній точці вона перпендикулярна до прямовисної лінії?
А фізичною Б прямовисною; В рівневою; Г горизонтальною.
8. Уявне геометричне тіло, яке обмежене рівневою поверхнею, називають:
А сфероїдом; Б геоїдом В еліпсоїдом обертання; Г неправильною кулею.
9. Висоту точок реальної (фізичної) земної поверхні над рівневою поверхнею (поверхнею геоїда), називають:
А фізичною Б прямовисною; В абсолютною; Г відносною.
10. Площа поверхні Землі становить:
А 149 млн км² Б 361 млн км² В 510 млн км² Г 6 млрд км²
11. На поверхню Світового океану від всієї площі Землі припадає:
А 21% Б 29% В 71% Г 78%
12. Куляста фігура Землі обумовлює те, що кут падіння сонячних променів на земну поверхню опівдні від екватора до полюсів:
А не змінюється Б збільшується В зменшується Г скорочується.
13. До географічних наслідків осьового обертання Землі *не* належить:
А сплюснутість фігури планети Б добовий хід температури
В зміна пір року Г дія сили Коріоліса
14. Під дією сили інерції (сили Коріоліса) тіла, що рухаються горизонтально (вітри, морських течії), відхиляються від їхнього первісного напрямку у північній півкулі:
А із заходу на схід Б зі сходу на захід
В вправо Г уліво
15. Найбільше сила Коріоліса впливає на тіла, що рухаються:
А вздовж екватора Б у меридіональному напрямку
В вздовж паралелей Г під незначним кутом до паралелей
16. Кут між площиною екватора і прямовисною лінією до даної точки це:
А географічна довгота Б географічна висота
В географічна широта Г змінюється від 0 до 180°
17. Географічна широта може мати найбільше значення:
А 90° Б 180° В 270° Г 360°
18. Географічна довгота може мати найбільше значення:
А 90° Б 180° В 270° Г 360°
19. Лінія з географічними координатами 0° ш. — це:
А гринвіцький меридіан Б екватор
В меридіан, протилежний до гринвіцького Г тропік
20. Точка з координатами 0° ш., 0° д. — це:
А точка перетину 180-го меридіана та екватора
Б точка перетину 0-го меридіана та екватора
В точка перетину меридіана, протилежного до гринвіцького і екватора
Г точка перетину 0-го меридіана та тропіка
21. Проміжок часу між двома послідовними кульмінаціями зірки над меридіаном точки спостереження називають добою:
А сонячною; Б зоряною; В земною; Г типовою.

22. Час на меридіані на даний момент називається середнім сонячним або:
А поясным; **Б** місцевим; **В** всесвітнім; **Г** зоряним.
23. Земля у своєму добовому обертанні за одну годину повертається на:
А 24°; **Б** 15°; **В** 12°; **Г** 4°.
24. Земля у своєму добовому обертанні на один градус повертається за:
А 24 хв.; **Б** 15 хв.; **В** 12 хв.; **Г** 4 хв.
25. Час, який відповідає місцевому на меридіані за довготою кратною 15, називається:
А поясным; **Б** зоряним; **В** всесвітнім; **Г** середнім сонячним.
26. Тільки на Гринвіцькому меридіані час на даний момент називається:
А поясным; **Б** місцевим; **В** всесвітнім; **Г** середнім сонячним.
27. Лінія зміни дат в основному співпадає з меридіаном:
А 90° східної довготи; **Б** 0° довготи; **В** 180° довготи; **Г** 90° західної довготи.
28. У дванадцятому годинному поясі годинники відображають місцевий час меридіана:
А 90° сх. довготи; **Б** 0° довготи; **В** 180° довготи; **Г** 90° західної довготи.
29. З 1990 року Україна живе за поясным часом, який відрізняється від всесвітнього на:
А одну годину; **Б** дві години; **В** три години; **Г** десять годин.
30. Поясний час в Україні відповідає місцевому на меридіані:
А 15° сх. д.; **Б** 0° довготи; **В** 30° сх. д.; **Г** 45° сх. д.
31. На скільки відрізняється Київський «літній» час від часу в Лондоні?
А дві години; **Б** три години; **Г** чотири години; **Б** десять годин.
32. Київський «літній» час відповідає місцевому на меридіані:
А 45° зх. д.; **Б** 0° довготи; **В** 30° сх. д.; **Г** 45° сх. д.
33. Орбіта Землі має форму:
А кола; **Б** еліпсоїда; **В** еліпса; **Г** сфероїда.
34. Відстань від Землі до Сонця у афелії:
А 150 мільйонів км; **Б** 147 мільйонів км **В** 152 мільйони км **Г** 30 тис. км.
35. Найближче до Сонця Земля перебуває в:
А січні **Б** березні **В** липні **Г** вересні.
36. Вісь добового обертання Землі нахилена до площини її орбіти під кутом:
А 23,5°; **Б** 33,5°; **В** 66,5°; **Г** 76,5°.
37. Причиною зміни тривалості дня і ночі на всіх широтах, окрім екватора, пір року є:
А тільки рух Землі по орбіті **Б** добовий рух Землі;
В нахил осі Землі до площини орбіти **Г** тривалість року.
38. 22 червня, коли вісь Землі північним кінцем нахилена до Сонця, його промені опівдні падають прямовисно на:
А північному тропіку; **Б** південному тропіку;
В північному полярному колі; **Г** південному полярному колі.
39. На тропіку Козерога сонце перебуває у зеніті у день:
А літнього сонцестояння; **Б** весняного рівнодення;
В зимового сонцестояння; **Г** осіннього рівнодення.
40. Лінію, яка відокремлює освітлену (світлу) частину небесного тіла від неосвітленої (темної) частини, називають:
А тропіком; **Б** екватором; **В** термінатором; **Г** лінією зміни дат.
41. 22 червня найдовший день:
А у південній півкулі; **Б** південніше північного полярного кола;
В на екваторі; **Г** північніше північного полярного кола.
42. 22 грудня найдовший день:
А у південній півкулі; **Б** північніше північного тропіка;
В на екваторі; **Г** північніше північного полярного кола.
43. Чи буває впродовж року найдовший день на екваторі?
А так 22 грудня; **Б** так 1 січня;
В тільки таким як на усіх паралелях 21 березня; **Г** так 22 червня.
44. Білі ночі спостерігаються на широтах близьких до:
А екватора; **Б** тропіків; **В** паралелей 45° широти; **Г** полярних кіл.
45. Ніч або день, які тривають понад одну добу і більше, називають:
А помірними; **Б** полярними; **В** жаркими; **Г** тропічними.
46. Термінатор розділяє всі паралелі практично навпіл у день:
А зимового сонцестояння; **Б** весняного сонцестояння;
В літнього сонцестояння; **Г** осіннього рівнодення.

47. Один із двох днів рівнодення впродовж року фіксується:
А 22 грудня; Б 1 січня; В 21 березня; Г 22 червня.
48. Сонце у дні рівнодень перебуває у зеніті над:
А одним із тропіків; Б одним із полярних кіл;
В паралелями 45° широти; Г екватором.
49. Протягом доби завжди буває день і ніч:
А на усіх широтах; Б між північним полярним колом і північним полюсом;
В між полярними колами; Г між північним полярним колом і північним полюсом.
50. Пояс, що лежить між тропіками, займаючи близько 40% земної поверхні, називається:
А помірним Б полярним В жарким Г холодним.
51. Пояси, що розташовуються між тропіками і полярними колами називають:
А помірними Б полярними В жаркими Г холодними.
52. Пояси освітлення, де Сонце перебуває завжди дуже низько над горизонтом, а частину року взагалі не сходить, називають:
А помірними Б морозними В жаркими Г холодними.
53. Теплові пояси, які лежать між ізотермами середньорічних температур 20° та 10°, називають:
А помірними Б полярними В жаркими Г холодними.
54. Картографічна дисципліна, яка розробляє способи вимірювань на картах різних масштабів:
А картографічна топоніміка
Б картографічна інформатика
В картометрія
Г топографія.
55. Дії пов'язані з відбором того, що необхідно відобразити на карті, спрощенням детальних обрисів об'єктів називають:
А генералізацією
Б картографуванням
В проектуванням
Г систематизацією.
56. Ступінь генералізації при створенні карти не залежить від:
А масштабу карти
Б змісту карти
В призначення карти
Г інтервалу картографічної сітки.
57. Математична основа карт включає три складові частини, до яких не належать:
А геодезична основа
Б цифрові дані про географічні об'єкти
В масштаб
Г картографічна проекція.
58. Масштаб, який виражається дробом або дією ділення, де ділене одиниця, а дільник число, яке показує, у скільки разів на картографічному творі зменшена та чи інша відстань на місцевості, називається:
А іменованим
Б числовим
В лінійним
Г поперечним.
59. Масштаб в 1 см 200 км означає, що зображення на карті зменшене у:
А 200 разів
Б 20 000 разів
В 200 000 разів
Г 20 000 000 разів.
60. Лінію перетину земного еліпсоїда з площиною, яка проходить через його центр і перпендикулярна до осі обертання, називають:
А ортодромією
Б меридіаном
В тропіком
Г екватором.
61. Кут між площиною екватора і прямовисною лінією до точки на поверхні земної кулі:
А географічна довгота
Б абсолютна висота

- В географічна широта
Г змінюється від 0 до 180°.
62. Двогранний кут між площиною Гринвіцького («нульового») меридіана і площиною меридіана точки на поверхні земної кулі:
А географічна довгота
Б абсолютна висота
В географічна широта
Г змінюється тільки від 0 до 90°.
63. Яка дія є завершальною у процесі застосування математичної основи для створення географічних карт?
А застосування картографічної проекції
Б перенесення точок фізичної поверхні на рівневу
В вибір геодезичної основи для створення карти (правильної кулі чи еліпсоїда)
Г виконання зменшення до потрібних розмірів.
64. Картографічне зображення масштабу 1: 2 500 000 відносять до:
А великомасштабних карт
Б середньомасштабних карт
В дрібномасштабних карт
Г топографічних планів.
65. Картографічний зображення масштабу 1: 500 000 слід віднести до:
А великомасштабних карт
Б середньомасштабних карт
В дрібномасштабних карт
Г топографічних планів.
66. Картографічний зображення масштабу 1: 25 000 слід віднести до:
А великомасштабних карт
Б середньомасштабних карт
В дрібномасштабних карт
Г топографічних планів.
67. Туристська карта Українських Карпат за призначенням належить до:
А навчальних
Б демонстраційних
В довідкових
Г оглядових.
68. Загальногеографічні дрібномасштабні карти називають:
А топографічними
Б оглядово-топографічними
В оглядовими
Г демонстраційними.
69. Загальногеографічні карти масштабу «в 1 см — 1 км» називають:
А топографічними
Б оглядово-топографічними
В оглядовими
Г демонстраційними.
70. Карта адміністративно-територіального устрою України у шкільному атласі за змістом відноситься до:
А топографічних
Б оглядових
В оглядово-топографічних
Г тематичних.
71. Вкажіть яке з тверджень **неправильне** щодо властивостей градусної сітки і поверхні глобуса:
А форма меридіанів і паралелей на глобусі, співвідношення їхніх розмірів і взаємне розташування відповідають справжній формі градусної сітки Землі
Б масштаб відстаней на глобусі однаковий у всіх його частинах
В сферичні кути, які утворені на перетині меридіанів і паралелей у вузлових точках залишаються і на глобусі прямими
Г масштаб площ на глобусі відрізняється у різних його частинах.
72. Вкажіть яке з тверджень **неправильне**:

- А глобус володіє одночасно властивостями рівнопроміжності, рівновеликості і рівнокутності
Б карта може володіти одночасно тільки двома властивостями – рівновеликості і рівнокутності
В глобус можна використовувати для оцінки того, як на різних картах зберігаються чи порушуються геометричні властивості зображених географічних об'єктів
Г на поверхні глобуса дуже легко визначити ортодромію між будь-якими двома точками.
73. Масштаб довжин на дрібномасштабних картах:
А на тій самій ділянці карти у різних напрямках однаковий
Б уздовж одного, випадково обраного напрямку на будь-якому взятому відрізку масштаб залишається незмінним
В відношення довжини нескінченно малого відрізка в даному місці карти за даним напрямком до горизонтальної проекції відповідного відрізка на фізичній поверхні Землі
Г уздовж екватора завжди відповідає головному масштабу карти.
74. Головний масштаб карти:
А на тій самій ділянці карти у різних напрямках однаковий
Б уздовж одного, випадково обраного напрямку на будь-якому взятому відрізку масштаб залишається незмінним
В відношення довжини нескінченно малого відрізка в даному місці карти за даним напрямком до горизонтальної проекції відповідного відрізка на фізичній поверхні Землі
Г масштаб глобуса, який умовно прийнятий за геодезичну основу при побудові картографічної сітки карти.
75. На відміну від глобуса кожна дрібномасштабна карта передає точно тільки:
А форму Землі, меридіанів і паралелей
Б географічні координати точок земної поверхні
В площі об'єктів у масштабі
Г відстані між точками у масштабі.
76. Вкажіть **неправильне** твердження щодо картографічних спотворень:
А це порушення геометричних співвідношень, розмірів і форм ділянок земної поверхні, розміщених на них об'єктів при їхньому зображенні на площині
Б виникають у результаті неможливості відобразити сферичну поверхню Землі на дрібномасштабній карті без розривів і перекриттів
В розрізняють у картографії тільки три види картографічних спотворень
Г виникають тому, що для створення безперервного картографічного зображення доводиться свідомо допускати стиснення і розтягнення у різних ділянках карти.
77. Порівняння відрізків меридіанів між двома сусідніми паралелями у центральній і окраїнній частинах карти використовують для виявлення наявності спотворення:
А довжин ліній за напрямом меридіанів
Б площ
В кутів напрямків
Г довжин ліній за напрямом паралелей.
78. Еліпс спотворення може мати форму кола, радіус якого відповідає головному масштабу тільки:
А на полюсі
Б на лінії нульового меридіану
В на екваторі
Г на лінії чи у точці нульових спотворень.
79. Якщо форми еліпсів спотворень у різних ділянках карти мають форми кіл, які дуже відрізняються за площею, то це свідчить передусім про відсутність спотворення:
А площ
Б довжин ліній усіх напрямків
В форм
Г кутів.
80. Побудова карт включає спочатку зображення на площині (аркуші паперу):
А географічних об'єктів
Б запису масштабу
В назви карти
Г картографічної сітки.
81. Якщо картографічну сітку отримують шляхом розрахунку положення вузлових точок на площині алгебраїчним способом або певних геометричних співвідношень, то таку проекцію за способом побудови відносять до:
А перспективних

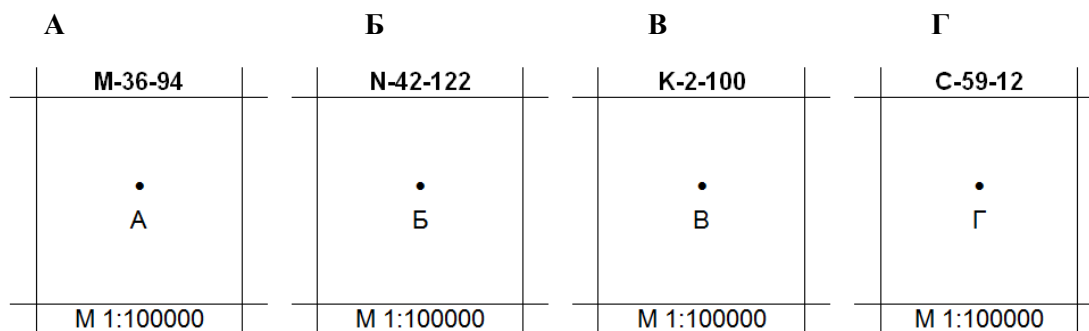
- Б тригонометричних
В геометричних
Г неперспективних.
82. За властивостями зображеної картографічної сітки проекції поділяють на:
А перспективні, рівнокутні і довільні
Б рівновеликі, рівнокутні і нормальні
В рівновеликі, рівнокутні і довільні
Г рівновеликі, конічні і довільні.
83. Для яких картографічних проекцій характерне дуже сильне спотворення кутів і форм?
А рівнопроміжних
Б рівновеликих
В довільних
Г рівнокутних.
84. Картографічну проекцію, при якій Земля проектується на площину дотичну до полюса, називають:
А циліндричною
Б азимутальною нормальною (прямою)
В конічною
Г азимутальною поперечною.
85. Картографічну азимутальну проекцію, при якій площина дотична до точки між екватором і полюсом, називають:
А нормальною
Б поперечною
В прямою
Г косою.
86. Якщо центр проектування (К) з поверхні кулі (глобуса) на дотичну площину Р розташований у протилежній точці кулі, то таку азимутальну проекцію називають:
А центральною
Б стереографічною
В ортографічною
Г неперспективною.
87. Якщо центр проектування (К) з поверхні кулі (глобуса) на дотичну площину Р розташований розташованою нескінченно далеко як від кулі так і площини, то таку азимутальну проекцію називають:
А центральною
Б стереографічною
В ортографічною
Г неперспективною.
88. У якій азимутальній прямій проекції величини спотворень довжин ліній за напрямом меридіанів не спотворюються з віддаленням від ТНС?
А неперспективній Ламберта
Б стереографічній
В ортографічній
Г неперспективній Постеля.
89. Якщо при побудові циліндричних проекцій вузлові точки і лінії градусної сітки ніби проектуються з кульової поверхні глобуса на бічну поверхню циліндра, вісь якого збігається з віссю глобуса, а діаметри обох тіл рівні, то таку циліндричну проекцію називають:
А прямою на січному циліндрі
Б прямою на дотичному циліндрі
В поперечною на дотичному циліндрі
Г косою на дотичному циліндрі.
90. Картографічну проекцію, при якій вісь циліндра перпендикулярна до осі Землі, називають:
А нормальною
Б косою
В прямою
Г поперечною.
91. Циліндрична нормальна проекція Меркатора на дотичному циліндрі за характером спотворень належить до:
А рівнопроміжних

- Б** рівновеликих
В довільних
Г рівнокутних.
- 92.** Для зовнішнього вигляду картографічних сіток у поліконічній проекції характерно, що:
А меридіани мають форму дугоподібних ліній
Б меридіани мають форму прямих ліній
В меридіани мають форму дуг різного радіусу
Г середній меридіан карти є кривою лінією.
- 93.** Для карт світу використовують проекції:
А азимутальні нормальні;
Б азимутальні поперечні, умовну глобулярну;
В конічні, азимутальні косі;
Г циліндричні нормальні, поліконічні, псевдоциліндричні.
- 94.** Для карт північної і південної півкуль, приполюсних територій використовують проекції:
А азимутальні нормальні;
Б азимутальні поперечні, умовну глобулярну;
В конічні, азимутальні косі;
Г циліндричні нормальні, поліконічні, псевдоциліндричні.
- 95.** Для карт західної і східної півкуль, територій, які перетинає екватор, використовують проекції:
А азимутальні нормальні;
Б азимутальні поперечні, умовну глобулярну;
В конічні, азимутальні косі;
Г циліндричні нормальні, поліконічні, псевдоциліндричні.
- 96.** Для карт територій, які розміщені у середніх широтах, використовують проекції:
А азимутальні нормальні;
Б азимутальні поперечні, умовну глобулярну;
В конічні, азимутальні косі;
Г циліндричні нормальні, поліконічні, псевдоциліндричні.
- 97.** Той чи інший характер розміщення на листі паперу основного картографічного зображення, а також елементів додаткової характеристики території й оснащення, які відносяться до цього зображення, називають:
А упорядкуванням;
Б генералізацією;
В компонуванням;
Г комбінуванням.
- 98.** Карти на яких один чи декілька природних чи соціально-географічних елементів показані з великою детальністю і глибиною, тому що вони є темою даної карти, належать до:
А тематичних;
Б загальногеографічних;
В комплексних;
Г оглядових.
- 99.** За ступенем узагальнення показників найбільший ступінь узагальнення має карта:
А рослинного покриву;
Б тваринного світу;
В природних зон;
Г ґрунтів.
- 100.** Географічний зміст тематичної карти умовно поділяється на дві частини:
А основний і спеціальний зміст карти;
Б основний і додатковий зміст карти;
В додатковий і спеціальний зміст карти;
Г спеціальний зміст карти і географічна основа.
- 101.** Зображення того явища, що складає тему даної карти, відносять до:
А спеціальної основи карти;
Б додаткового змісту карти;
В основного або спеціального змісту карти;
Г географічної основи карти.
- 102.** Зображення того змісту тематичної карти, що не виражає безпосередньо її тему, відносять до:
А спеціальної основи карти;
Б додаткового змісту карти;

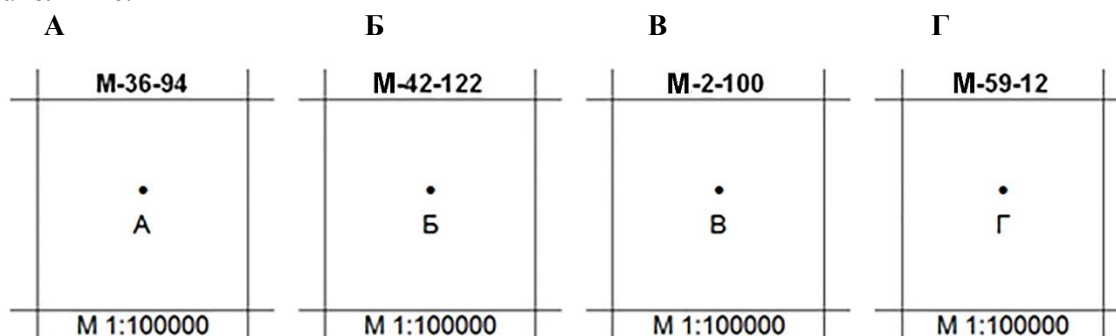
- В** основного або спеціального змісту карти;
Г географічної основи карти.
- 103.** Фактори утворення тих чи інших форм рельєфу відображають на картах:
А оглядових;
Б загальногеографічних;
В тематичних;
Г оглядово-топографічних.
- 104.** Вкажіть **НЕправильне** твердження про географічний зміст тематичної карти:
А на них добре відображено просторове розміщення картографованих явищ;
Б на багатьох тематичних картах показують величину явища у відповідних одиницях виміру;
В на тематичних картах детальніше можна відобразити тільки те, що відображають на загальногеографічних картах;
Г є широкі можливості для зображення на них якісних відмінностей самого показуваного явища.
- 105.** Які способи зображення використовують головним чином для показу на карті просторового розміщення явищ, розповсюджених на значній площі, без кількісної їхньої характеристики?
А крапковий та ізоліній;
Б значків та локалізованих діаграм;
В картограм та лінійних знаків;
Г спосіб ареалів і спосіб якісного фону.
- 106.** Який спосіб зображення використовується на тематичних картах для відображення області поширення культурних і диких видів рослин чи тварин, безстічних області, районів плавучих льодів у морі, районів залягання корисних копалин?
А ареалів
Б якісного фону
В картограм
Г крапковий.
- 107.** Який спосіб зображення використовується на тематичних картах для відображення якісно відмінних явищ, які мають суцільне поширення на всій зображуваній території?
А ареалів
Б якісного фону
В кількісного фону;
Г крапковий.
- 108.** Способом якісного фону на географічних картах прийнято зображати:
А спеціалізацію промислових центрів
Б геологічну будову
В кліматичні характеристики
Г інтенсивність певного явища.
- 109.** Який спосіб зображення відображає поділ території на однорідні райони за кількісним показником (або показниками)?
А картодіаграм
Б ізоліній
В кількісного фону;
Г крапковий.
- 110.** У цій шкалі усі значення ряду чисел, що виражають величини явища, поділяють на кілька інтервалів («ступіней» ряду) і кожному інтервалу присвоюють певний відтінок кольору. Таку шкалу величин називають:
А неперервною
Б інтервальною
В рядовою
Г ступінчастою.
- 111.** Який спосіб зображення використовується на тематичних картах для відображення однорідних явищ, щоб відобразити їх кількісні величини у межах одиниць адміністративно-територіального поділу?
А крапковий
Б ізоліній
В кількісного фону
Г локалізованих діаграм.
- 112.** Проведені на карті криві, по всій довжині яких кількісний показник якого-небудь явища залишається незмінним, називають:

- А лінійними знаками
 - Б ізолініями
 - В знаками руху
 - Г лініями руху.
- 113.** Який спосіб зображення використовується на тематичних картах для відображення явищ, які розміщені на окремих таких малих територіях, що їх не можна показати у масштабі карти?
- А крапковий
 - Б спосіб значків
 - В картодіаграм
 - Г локалізованих діаграм.
- 114.** Який спосіб зображення використаний на тематичній карті якщо діаграмний знак характеризує величину явища розміщеного не у точці, а стосується усієї адміністративної одиниці?
- А значків
 - Б картограм
 - В локалізованих діаграм;
 - Г картодіаграм.
- 115.** Способом картодіаграм на географічних картах прийнято зображати:
- А геологічну будову
 - Б сумарну кількісну величину явища у межах території адміністративної одиниці;
 - В кліматичні характеристики
 - Г інтенсивність певного явища у межах території адміністративної одиниці
- 116.** Картодіаграми, на яких виділені райони характеризують не за одним, а за декількома абсолютними величинами явищ, які пов'язані між собою, називають:
- А галузевими;
 - Б профільними;
 - В структурними;
 - Г секторальними.
- 117.** Який спосіб зображення використаний на тематичній карті якщо всі площі одиниць політико-адміністративного поділу зафарбовують певним кольором різної насиченості, яким присвоюється певні відносні кількісні величини явища?
- А кількісного фону
 - Б картодіаграм
 - В картограм
 - Г крапковий.
- 118.** Який спосіб зображення використовують на тематичних картах для показу переміщення в просторі різних об'єктів і явищ?
- А ареалів;
 - Б лінійних знаків
 - В значків;
 - Г знаків руху.
- 119.** Основний спосіб показу на тектонічних картах, яким відображають розподіл земної кори на платформи і складчасті зони різного віку:
- А якісного фону
 - Б ізоліній
 - В картодіаграм
 - Г ареалів
- 120.** На топографічних картах суші з більшою чи меншою детальністю і точністю, що допускається масштабом, зображують:
- А клімат, водні об'єкти, рослинний покрив, населені пункти, шляхи сполучення;
 - Б рельєф, водні об'єкти, рослинний покрив, населені пункти, шляхи сполучення;
 - В рельєф, геологічну будову, рослинний покрив, населені пункти, шляхи сполучення;
 - Г рельєф, водні об'єкти, ґрунтовий покрив, тваринний світ, населені пункти, шляхи сполучення.
- 121.** Спотворення, які неминучі при переході від поверхні еліпсоїда до площини, на топографічних картах дуже незначні, тому що:
- А навіть на детальних картах деякі об'єкти можуть бути відсутніми, контури об'єктів бувають узагальнені, розміри окремих об'єктів перебільшені;
 - Б на топографічних картах використовують спеціальну систему умовних знаків;
 - В для топографічних карт, як і для інших картографічних творів, характерна генералізація зображення;

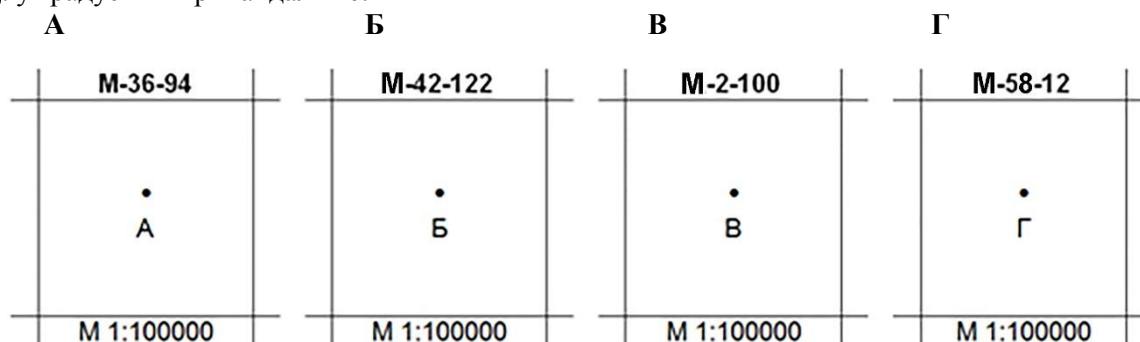
- Г на кожному листі зображується порівняно невелика ділянка місцевості, у межах якого поверхня земного еліпсоїда практично близька до площини.
- 122.** Систему розподілу територій для відображення на аркушах топографічних карт називають:
А розграфкою;
Б номенклатурою;
В структуруванням;
Г систематизацією.
- 123.** Для встановлення адреси аркуша топографічної карти служить система позначень, яка залежить від його масштабу і географічного положення зображеної території. Її називають:
А розграфкою топографічних карт;
Б номенклатурою топографічних карт;
В легендою топографічних карт;
Г системою розподілу топографічних карт.
- 124.** Чотириградусні смуги між двома паралелями, які створюють при розграфленні топографічних карт, називають:
А поясами; **Б** колонами; **В** рядами; **Г** зонами.
- 125.** Ряд, який обмежений паралелями 12° і 16° позначають літерою:
А В; **Б** Г; **В** С; **Г** D.
- 126.** Повних рядів у північній та південній півкулях по:
А 22; **Б** 30; **В** 44; **Г** 60.
- 127.** Шестиградусні смуги між двома меридіанами, які створюють при розграфленні топографічних карт, називають:
А поясами; **Б** колонами; **В** секторами; **Г** зонами.
- 128.** Колона, яка обмежена меридіанами з довготою 12° і 6° західної довготи, має номер:
А 21; **Б** 29; **В** 31; **Г** 33.
- 129.** Колона, яка обмежена меридіанами з довготою 90° і 96° східної довготи, має номер:
А 16; **Б** 31; **В** 45; **Г** 46.
- 130.** Разграфка і номенклатура топографічних карт засновані на разграфленні і номенклатурі карти в масштабі:
А 1: 1000 000; **Б** 1: 500 000; **В** 1: 300 000; **Г** 1: 200 000.
- 140.** Трапеція, яка отримана при розграфленні топографічних карт, що розміщена між паралелями із широтою 48° і 52° пн.ш. і між меридіанами з довготами 30° і 36° сх. д., буде мати номенклатуру:
А В – 31; **Б** М – 36; **В** С – 36; **Г** М 6.
- 141.** Трапеція, яка отримана при розграфленні топографічних карт, що розміщена між паралелями із широтою 40° і 44° пн.ш. і між меридіанами з довготами 36° і 30° зх. д., буде мати номенклатуру:
А К – 36; **Б** В – 36; **В** С – 25; **Г** К – 25.
- 142.** При розграфленні топографічних карт, для отримання аркуша масштабу 1: 500 000, беруть аркуш масштабу:
А 1:1 000 000 і ділять на 144; **Б** 1:1 000 000 і ділять на 36;
В 1:1 000 000 і ділять на 9; **Г** 1:1 000 000 і ділять на 4.
- 143.** При розграфленні топографічних карт, для отримання аркуша масштабу 1: 25 000, беруть аркуш масштабу:
А 1:1 000 000 і ділять на 144; **Б** 1:500 000 і ділять на 36;
В 1:100 000 і ділять на 4; **Г** 1:50 000 і ділять на 4.
- 144.** Вкажіть масштаб аркуша топографічної карти, якщо на ньому відстань між східною і західною рамкою становить 3° , а між південною і північною – 2° .
А 1: 50 000; **Б** 1: 100 000; **В** 1: 200 000; **Г** 1: 500 000.
- 145.** Вкажіть масштаб аркуша топографічної карти, якщо на ньому відстань між східною і західною рамкою становить 1° , а між південною і північною – $40'$.
А 1: 50 000; **Б** 1: 200 000; **В** 1: 100 000; **Г** 1: 25 000.
А 1: 50 000; **Б** 1: 10 000; **В** 1: 100 000; **Г** 1: 25 000.
- 146.** Оберіть правильний варіант, де номенклатура топографічної карти відповідає вказаному масштабу.
А М-36-88 (1: 25 000); **Б** N-24-47 (1: 200 000);
В М-32-12 (1: 50 000); **Г** К-61-4 (1: 100 000).
- 147.** Оберіть правильний варіант, де номенклатура топографічної карти відповідає вказаному масштабу.
А М-36-II (1: 25 000); **Б** N-24-III (1: 200 000);
В М-32-V (1: 50 000); **Г** К-61-IV (1: 100 000).
- 148.** Вкажіть, яка точка, що позначена на аркуші топографічної карти, розташована до екватора найближче:

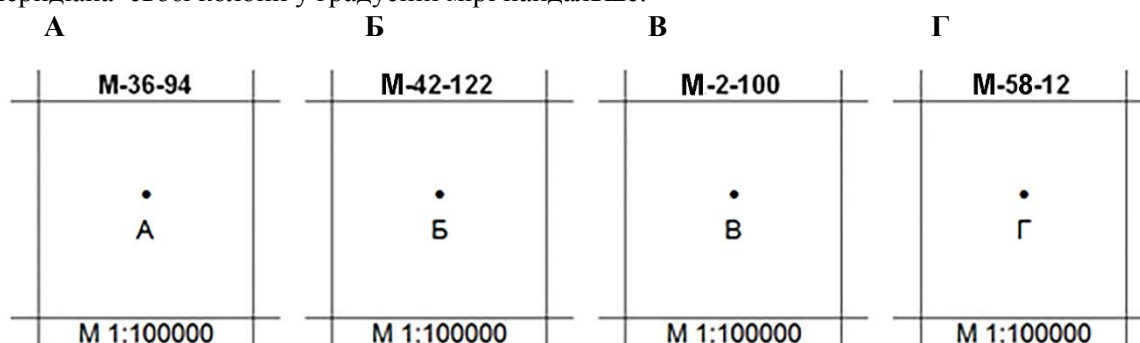
149. Вкажіть, яка точка, що позначена на аркуші топографічної карти, розташована до екватора найближче:

150. Вкажіть, яка точка, що позначена на аркуші топографічної карти, розташована від меридіана 0° д. у градусній мірі найдалше:

151. Вкажіть, яка точка, що позначена на аркуші топографічної карти, розташована від східного меридіана своєї колони у градусній мірі найдалше:

152. Кожний аркуш топографічної карти має три рамки:

- А внутрішню, секундну і зовнішню
- Б секундну, хвилинну і зовнішню;
- В внутрішню, хвилинну і зовнішню;
- Г внутрішню, градусну і зовнішню.

153. Внутрішня рамка топографічної карти має вигляд рівнобічної трапеції, в якій бічні сторони — відрізки:

- А магнітних меридіанів
- Б географічних меридіанів;
- В вертикалей кілометрової сітки;

174. Встановіть довжину кривої лінії, якщо при вимірюванні її на топографічній карті масштабу 1 : 25 000 було виконано циркулем 22 кроки, а довжина кроку становила 0,4 см:
А 220 м; **Б** 2200 м; **В** 4400 м; **Г** 8800 м.
175. Вкажіть *неправильний* масштаб площ, якщо лінійний масштаб топографічної карти 1 : 25 000:
А в $1\text{см}^2 - 625\ 000\ \text{м}^2$; **Б** в $1\text{см}^2 - 62\ 500\ \text{м}^2$;
В в $1\text{см}^2 - 625\ \text{ар}$; **Г** в $1\text{см}^2 - 6,25\ \text{га}$.
176. Прилад для вимірювання площ, який має два важелі і обчислювальний механізм, називається:
А курвіметром; **Б** екліметром; **В** палеткою; **Г** планіметром.
177. Скільки сантиметрів квадратних становить на карті площа лісу, якщо при визначенні її сітковою палеткою було встановлено, що кількість повних квадратів у межах контуру 12, а неповних – 24:
А 32 см^2 ; **Б** 38 см^2 ; **В** 24 см^2 ; **Г** 18 см^2 .
178. Вкажіть площу ділянки лісу, якщо лінійний масштаб топографічної карти 1 : 50 000, а сітковою палеткою було встановлено, що кількість повних квадратів у межах контуру 6, а неповних – 14:
А 3 250 000 м^2 ; **Б** 32,5 км^2 ; **В** 325 ар; **Г** 110 га.
179. Точний напрям на північ завжди показує тільки північний напрям:
А магнітного меридіану; **Б** географічного меридіану;
В стрілки компаса; **Г** вертикалі кілометрової сітки.
180. Кут між напрямом на північний географічний полюс і напрямом на предмет, виміряний в сторону ходу годинникової стрілки, називають:
А азимутом дійсним; **Б** азимутом магнітним;
В дирекційним кутом; **Г** румбом.
181. Кут між північним напрямом магнітного меридіана і напрямом на предмет виміряний в сторону ходу годинникової стрілки, називають:
А азимутом дійсним; **Б** азимутом магнітним;
В дирекційним кутом; **Г** румбом.
182. Кут між північним напрямом вертикалі кілометрової сітки і напрямом на предмет виміряний в сторону ходу годинникової стрілки, називають:
А азимутом дійсним; **Б** азимутом магнітним;
В дирекційним кутом; **Г** румбом.
183. Кут між північними напрямками стрілки компаса і географічного меридіана називають:
А магнітним схиленням; **Б** зближенням меридіанів;
В дирекційним кутом; **Г** румбом.
184. Кут між північними напрямками вертикалі кілометрової сітки і географічного меридіана називають:
А магнітним схиленням; **Б** зближенням меридіанів;
В дирекційним кутом; **Г** румбом.
185. Кут між напрямом на предмет і найближчим напрямом географічного меридіана із вказанням чверті називають:
А магнітним схиленням; **Б** зближенням меридіанів;
В дирекційним кутом; **Г** румбом.
186. Азимут дійсний напрямку 1–2 становить 86° . Скільки становить (у градусах) азимут дійсний напрямку 2–1?
А 186° ; **Б** 246° ; **В** 94° ; **Г** 266° .
187. Румб напрямку 1–2 становить Пн.Зх. 52° . Скільки становить (у градусах) азимут дійсний напрямку 2–1?
А 308° ; **Б** 232° ; **В** 142° ; **Г** 128° .
188. Дирекційний кут напрямку 1–2 становить 128° . Скільки становить (у градусах) азимут магнітний цього ж напрямку, якщо зближення меридіанів східне 2° , а магнітне схилення східне -7° ?
А 135° ; **Б** 137° ; **В** 123° ; **Г** 121° .
189. Ті об'єкти, які виражаються у масштабі топографічної карти, передаються умовними знаками контурними (площовими) або ще:
А лінійними; **Б** позамасштабними **В** масштабними; **Г** широтними.
190. Умовні знаки, які складаються з контуру (наприклад, лісу чи болота) і його заповнення (колір, штрихування тощо) називають:
А лінійними; **Б** позамасштабними **В** масштабними; **Г** широтними.
191. Умовні знаки, що використовуються для об'єктів, які не можна відобразити в масштабі карти, називають:
А лінійними; **Б** позамасштабними **В** масштабними; **Г** контурними.
192. Умовні знаки, довжина їх відображена в масштабі, а ширина – довільна, називають:

- А лінійними; Б позамасштабними В масштабними; Г площадними.
193. На топографічних картах *не* відображають:
А рельєф; Б рослинний покрив; В вік гірських порід; Г населені пункти.
194. Понижена частина хребта чи витягнутої гори, розташована між двома сусідніми вершинами:
А улоговина; Б балка; В сідловина; Г долина.
195. Рельєф місцевості на топографічних картах відображають передусім за допомогою:
А ізогіпси та пошарового зафарбування; Б горизонталей;
В якісного фону; Г способу лінійних знаків.
196. Відношення величини перевищення місцевості до горизонтальної її протяжності, на якій вона спостерігається, називають:
А похилом; Б закладенням; В падінням; Г крутістю схилу.
197. В основу класифікації населених пунктів для їх відображення на географічних картах *не* покладена така ознака, як:
А тип поселення; Б політико-адміністративне значення;
В кількість жителів; Г площа поселення.
198. Орієнтуватись на місцевості — це значить визначити своє місцезнаходження відносно сторін горизонту і навколишніх місцевих предметів, а також знайти:
А відстань між предметами; Б потрібний напрям руху;
В напрям на сонце; Г відстань до лінії горизонту.
199. Компасом можна визначити напрям на місцевості за допомогою вимірювання його:
А дирекційного кута; Б істинного азимута; В магнітного азимута; Г румба.
200. О котрій годині за місцевим часом у день рівнодення Сонце знаходиться точно на сході у нашій півкулі?
А 5-й год; Б 6-й год; В 7-й год; Г 9-й год.
201. Скільки становить відстань від поверхні до центра Землі?
А 2900 км; Б 6370 км; В 3470 км; Г 1200 км.
202. Безпосередні спостереження доступні поки що лише на невеликих глибинах. Найглибша свердловина пройшла в земну товщу всього на:
А 29 км; Б 6,3 км; В 34 км; Г 12 км.
203. У верхніх шарах земної кори на кожні 100 м глибини температура зростає на:
А 6°C; Б 3°C; В 5°C; Г 30°C.
204. Мантія поширюється до глибини:
А 2900 км; Б 6370 км; В 3470 км; Г 120 км.
205. У верхній частині мантії є шар, в якому гірські породи знаходяться у розплавленому в'язкопластичному стані і поведуться подібно до рідини. Його називають:
А астеносферою; Б зовнішнім ядром; В надастеносферним шаром; Г земною корою.
206. Верхній надастеносферний шар мантії разом із земною корою утворює оболонку Землі, яку називають:
А шаром Гутенберга; Б зовнішнім ядром; В літосферою; Г земною корою.
207. Радіус ядра становить:
А 2900 км; Б 6370 км; В 3470 км; Г 120 км.
208. Створюють магнітне поле Землі електричні струми, які через обертання планети виникають у:
А астеносфері; Б зовнішньому ядрі; В літосфері; Г земній корі.
209. Вперше запропонував гіпотезу холодного походження Землі, яка знайшла сьогодні світове визнання:
А О. Шмідт; Б О. Гумбольт; В М. Бехайм; Г П. Тутковський.
210. Важчі речовини у розплавлених надрах Землі з моменту її утворення спрямовувались до:
А поверхні; Б астеносфери; В земної кори; Г центру планети.
211. Внутрішня оболонка Землі, яка утворена здебільшого залізом та нікелем:
А астеносфера; Б ядро; В літосфера; Г мантія.
212. Магма може проникати по тріщинах у земну кору і на глибині повільно застигати. У цьому випадку утворюються такі дуже тверді гірські породи, як:
А гіпс, вапняк; Б граніт, габро; В мармур, графіт; Г базальт, вулканічний туф.
213. При виливанні магми на земну поверхню і швидкому остиганні її формуються такі гірські породи, як:
А гіпс, вапняк; Б граніт, габро; В мармур, графіт; Г базальт, вулканічний туф.
214. Магматичні породи, перебуваючи мільйони чи навіть десятки років на земній поверхні, зазнають руйнування під дією зовнішніх сил. Це явище називають:
А розчиненням; Б вивітрянням; В денудацією; Г акумуляцією.

215. Процес подрібнення і розпушування гірських порід під впливом різких змін температури, замерзання води в тріщинах називають вивітрюванням:
А фізичним; **Б** хімічним; **В** органічним; **Г** механічним.
216. Руйнування гірських порід під дією води і повітря (кисню та вуглекислого газу), яке призводить до зміни їхнього складу, називають вивітрюванням:
А фізичним; **Б** хімічним; **В** органічним; **Г** механічним.
217. Руйнування і розпушування гірських порід корінням рослин та розчиненням мінералів кислотами рослин і мікроорганізмів, що поселяються на гірських породах, називають вивітрюванням:
А фізичним; **Б** хімічним; **В** органічним; **Г** механічним.
218. Осадкові гірські породи, що утворилися в результаті випадання в осад розчинених речовин на дні океанів, морів, озер, називаються :
А уламковими; **Б** хімічними; **В** органогенними; **Г** інтрузивними
219. Гірські породи, що перетворюються у нові з іншими властивостями під впливом високих температур і тиску, а також гарячих розчинів і газів, що піднімаються з мантії, вважаються породами:
А уламковими; **Б** органічного походження;
В метаморфічного походження; **Г** хімічного походження..
220. Процес зміни гірських порід під впливом високих температур і тиску в надрах Землі називається:
А магматизмом; **Б** метаморфізмом; **В** седиментацією; **Г** акумуляцією
221. До метаморфічних порід *не* належать:
А графіт; **Б** граніт; **В** мармур; **Г** гнейс.
222. Материкова земна кора має товщину у межах рівнин суходолу близько:
А 60–75 км ; **Б** 30–40 км; **В** 20–25 км; **Г** 5–7 км.
223. Основна відмінність у будові океанічної кори від континентальної — відсутність:
А осадового шару; **Б** гранітного шару; **В** надастеносферного шару мантії; **В** базальтового шару.
224. Площа земної кори океанічного типу становить від площі всієї твердої оболонки Землі близько:
А 29%; **Б** 40%; **В** 60%; **Г** 71%.
225. Вперше припущення про те, що материки самовільно рухаються (дрейфують), висловив:
А О. Шмідт; **Б** О. Гумбольт; **В** А. Вегенер; **Г** П. Тутковський.
226. Великі блоки літосфери, які розділені глибокими розколинами і повільно переміщуються по шару астеносфери, називаються:
А платформами; **Б** молодими плитами;
В кристалічними щитами; **Г** літосферними плитами.
227. У місцях розсування двох літосферних плит утворюються:
А серединні океанічні хребти і розширюється дно океану;
Б ділянки земної кори материкового типу;
В глибоководні жолоби і острови;
Г складки верхніх шарів обох плит – гірські хребти.
228. Тріщину в центральній частині серединного океанічного хребта, куди підходять потоки магми, називають:
А западиною; **Б** жолобом; **В** рифтом; **Г** лаколітом.
229. Процеси підсування однієї плити під край другої призводять до формування в океанах:
А серединних океанічних хребтів і розширення dna океану; **Б** земної кори океанічного типу;
В глибоководних жолобів і острівних дуг; **Г** гірських хребтів.
230. Процеси підсування однієї плити під край другої призводять на материках до формування:
А серединних океанічних хребтів; **Б** земної кори океанічного типу;
В глибоководних жолобів і островів; **Г** гірських країн.
231. Переважна більшість гірських масивів виникає внаслідок:
А вулканізму;
Б зминання в складки гірських порід під впливом зустрічного руху літосферних плит;
В блокових піднять і опускань;
Г ерозійної діяльності річок.
232. Серед семи великих літосферних плит не містить у собі материкові брили тільки:
А Індо-Австралійська; **Б** Антарктична; **В** Тихоокеанська; **Г** Південноамериканська.
233. Внаслідок переміщення великих літосферних плит зараз поступово скорочується дно океану:
А Індійського; **Б** Атлантичного; **В** Тихого; **В** Північного Льодовитого.
234. Процес утворення і руху магми від шару астеносфери до поверхні Землі називається:
А магматизмом; **Б** метаморфізмом; **В** гравітацією; **Г** субдукцією.
235. Конусоподібні підвищення на суходолі з отвором (кратером), які постійно або час від часу викидають гарячі гази, пару, уламки гірських порід і виливають лаву, це:

- А** вулкани; **Б** кальдери; **В** карстові лійки; **Г** гайоти.
236. Канал, який з'єднує вогнище вулкана з поверхнею Землі, називають:
А гіпоцентром; **Б** епіцентром; **В** кратером; **Г** жерлом.
237. Заглиблення на вершині вулкана, здебільшого, круглої або овальної форми і крутими схилами — це:
А гіпоцентр; **Б** епіцентр; **В** кратер; **Г** рифт.
238. У районах вулканічної діяльності зустрічаються фонтануючі джерела, які називають:
А вулканами; **Б** фумаролами; **В** гейзерами; **Г** сульфотарами.
239. Везувій — це:
А згаслий вулкан; **Б** діючий вулкан; **В** не вулкан; **Г** гейзер.
240. Ключевська сопка — це:
А згаслий вулкан **Б** діючий вулкан **В** не вулкан **Г** гейзер
241. Область у надрах Землі, де виникає розрив і зміщення пластів, що спричиняють землетрус, називається:
А гіпоцентром; **Б** епіцентром; **В** кратером; **Г** жерлом.
242. Місце на земній поверхні, розташоване над вогнищем землетрусу, а його сила максимальна, — це:
А гіпоцентр; **Б** епіцентр; **В** кратер; **Г** жерло.
243. Коливання земної поверхні і підземні поштовхи, які виникають внаслідок раптових розривів та зміщень у глибинах земної кори або у верхній мантії, називають:
А вулканізмом; **Б** магматизмом; **В** землетрусом; **Г** метаморфізмом.
244. На сьогодні у земній корі *не* виявили гірських порід, які утворилися б давніше, ніж:
А 5 млрд років тому; **Б** 4,4 млрд років тому;
В 0,6 млрд років тому; **Г** 65 мільйонів років тому.
245. Етап розвитку Землі від моменту утворення її як планети (близько 4,6 млрд рр. тому) до часу формування найдавніших відомих гірських порід літосфери, називають:
А астрономічним; **Б** догеологічним; **В** абсолютним; **Г** геологічним.
246. З моменту формування гірських порід первинної земної кори відраховують етап розвитку Землі, який називають:
А астрономічним; **Б** догеологічним; **В** абсолютним; **Г** геологічним.
247. Вважають, що у водних басейнах зародилося життя:
А 3,8 млрд років тому; **Б** 4,6 млрд років тому;
В 0,6 млрд років тому; **Г** 65 мільйонів років тому.
248. Беручи до уваги розвиток органічного світу, геологічний етап розвитку Землі підрозділяють на:
А тектоно-магматичні епохи; **Б** геологічні ери;
В епохи горотворення; **Г** фази горотворення.
249. Архейська ера бере початок:
А 4,6 млрд. р. тому; **Б** 570 млн. р. тому; **В** 250 млн. р. тому; **Г** 65 млн. р. тому.
250. Палеозойська ера бере початок:
А 4,6 млрд. р. тому; **Б** 570 млн. р. тому; **В** 250 млн. р. тому; **Г** 65 млн. р. тому.
251. Мезозойська ера бере початок:
А 4,6 млрд. р. тому; **Б** 570 млн. р. тому; **В** 250 млн. р. тому; **Г** 65 млн. р. тому.
252. Кайнозойська ера бере початок:
А 4,6 млрд. р. тому; **Б** 570 млн. р. тому; **В** 250 млн. р. тому; **Г** 65 млн. р. тому.
253. Ера сучасного життя — це:
А палеозойська; **Б** протерозойська; **В** кайнозойська; **Г** архейська.
254. Найдавніший період палеозойської ери:
А силурійський; **Б** девонський; **В** кембрійський; **Г** пермський.
255. Наймолодший період палеозойської ери:
А кам'яновугільний; **Б** девонський; **В** ордовіцький; **Г** пермський.
256. Наймолодший період мезозойської ери:
А неогеновий; **Б** тріасовий; **В** крейдовий; **Г** юрський.
257. Наймолодший період кайнозойської ери:
А неогеновий; **Б** девонський; **В** палеогеновий; **Г** антропогеновий.
258. Ділянки поширення гірських порід різного віку, що залягають близько до земної поверхні під молодими відкладами антропогенового періоду позначаються на:
А геологічних картах; **Б** тектонічних картах;
В геоморфологічних картах; **Г** картах четвертинних відкладів.

259. У яку еру давні осередки літосферних плит, фундамент яких остаточно сформувався, стали відносно стійкими структурними елементами земної кори?
А кайнозойську; **Б** архейську; **В** палеозойську; **Г** протерозойську.
260. Як називають епоху горотворення (тектоно-магматичну епоху), яка відбувалася у кінці протерозойської та початку палеозойської ери?
А байкальською; **Б** альпійською; **В** каледонською; **Г** герцинською.
261. Як називають епоху горотворення (тектоно-магматичну епоху), яка відбувалася у кінці протерозойської та початку палеозойської ери?
А кімерійською; **Б** альпійською; **В** каледонською; **Г** герцинською.
262. Впродовж кайнозойської ери відбувається горотворення:
А байкальське; **Б** альпійське; **В** каледонське; **Г** герцинське.
263. Ділянки платформ, де потужність осадових порід дуже незначна (до 200 м), а фундамент випуклий, називають:
А щитами; **В** тектонічними западинами;
Б плитами; **Г** антиклізою.
264. Ділянки платформ, де кристалічний фундамент вгнутий і лежить на великих глибинах (2–10 тис. м) вважають:
А щитами; **В** тектонічними западинами;
Б плитами; **Г** крайовими прогинами.
265. Велика товща відкладів свідчить про існування у давні геологічні періоди:
А суходолу; **Б** морського басейну; **В** гірської системи; **Г** інтенсивного вулканізму.
266. Ділянки платформ, де кристалічні породи виходять на поверхню, називають:
А щитами; **В** тектонічними западинами;
Б плитами; **Г** синеклізами.
267. Території суходолу, що підняті над рівнем моря до 200 м, – це:
А височини; **Б** низовини; **В** плоскогір'я; **Г** гори.
268. Рівнини, що підняті над рівнем моря від 200 до 500 м, – це:
А височини; **Б** низовини; **В** плоскогір'я; **Г** западини.
269. Рівнини, що підняті над рівнем моря понад 500 м, – це:
А височини; **Б** низовини; **В** плоскогір'я; **Г** горбогір'я.
270. Низовини, поверхня яких лежить нижче рівня моря, називають:
А височинами; **Б** улоговинами; **В** плоскогір'ями; **Г** западинами.
271. За характером поверхні рівнини усіх рівнів можуть бути:
А височинними і низовинними; **Б** плоскими і горбистими;
В плоскогір'ями і нагір'ями; **Г** западинами і горбогір'ями.
272. Форми поверхні з абсолютними висотами від 1000 до 2000 м над рівнем моря – це:
А височини; **Б** високі гори; **В** середні за висотою гори; **Г** низовини.
273. Форми поверхні з абсолютними висотами вище 2000 м над рівнем моря – це:
А височини; **Б** високі гори; **В** середні за висотою гори; **Г** горбогір'я.
274. Гірську країну, де поєднуються гірські хребти і високо підняті над рівнем моря рівнинні ділянки, називають:
А плоскогір'ям; **Б** нагір'ям; **В** гірським пасмом; **Г** горбогір'ям.
275. Який із процесів рельєфотворення *не* належить до екзогенних?
А вивітрювання; **Б** вулканізм; **В** денудація; **Г** акумуляція.
276. Як називають сукупність процесів руйнування гірських порід водою, вітром льодовиками та зносу продуктів вивітрювання?
А гравітацією; **Б** магматизмом; **В** денудацією; **Г** акумуляцією.
277. Яке з джерел енергії *не* позначається на характері протікання екзогенних рельєфотвірних процесів?
А сонячне випромінювання; **Б** сила тяжіння;
В добовий рух; **Г** магнітне поле Землі.
278. Який з наведених генетичних типів рельєфу належить до екзогенних?
А ефузивний; **Б** тектонічний; **В** карстовий; **Г** інтрузивний.
279. Під дією сили тяжіння можуть зсуватися вниз великі суцільні пласти гірських порід, утворюючи таку форму поверхні, яку називають:
А яром; **Б** балкою; **В** зсувом; **Г** осипищем.
280. Якщо гірська порода внаслідок вивітрювання перетворилася на уламки різного розміру, то під впливом сили тяжіння вони скотяться вниз, утворивши:

- А** яр; **Б** балку; **В** зсув; **Г** осипище.
281. Дошова і тала вода спричиняють змивання поверхні гірських порід по всій площі схилу, а, зібравшись у потік, можуть утворювати:
А яри; **Б** кратери; **В** зсуви; **Г** осипища.
282. До чималих змін земної поверхні призводить дія підземних вод, які, розчиняючи деякі гірські породи, формують:
А яри; **Б** кратери; **В** зсуви; **Г** печери.
283. Товщі льоду, які лежать на гірських породах ділянок суходолу, називають:
А льодовиком; **Б** сніжником; **В** трогом; **Г** каром.
284. У піщаних пустелях вітер утворює:
А бархани; **Б** кратери; **В** кари; **Г** печери.
285. На узбережжях морів і рік місцеві вітри призводять до утворення видовжених піщаних пагорбів:
А барханів; **Б** морених гряд; **В** пасм горбів; **Г** дюн.
286. Найбільші площі серед рівнин займають ті, що утворені:
А річковими наносами; **Б** лавою; **В** відкладами льодовика; **Г** зруйнованими горами.
287. Узбережню частину океану з глибинами до 200 м називають:
А шельфом; **Б** материковим схилом; **В** ложем океану; **Г** котловиною.
288. Від ізобати 200 м глибини океану, здебільшого, починають досить різко зростати. Цю ділянку океанічного дна називають:
А шельфом; **Б** материковим схилом; **В** ложем океану; **Г** глибоководним жолобом.
289. На стику материкових і океанічних частин літосферних плит, що рухаються, утворюються ланцюжки островів переважно вулканічного походження та зниження, яке називають:
А рифтом; **Б** котловиною; **В** ложем океану; **В** глибоководним жолобом.
290. Найглибший серед глибоководних жолобів:
А Маріанський жолоб – 11 022 м; **Б** Алеутський – близько 11 022 м;
В Алеутський – близько 3600 м; **Г** Маріанський жолоб – близько 3600 м
291. Найдовший серед глибоководних жолобів:
А Маріанський жолоб – 11 022 м; **Б** Алеутський – близько 11 022 м;
В Алеутський – близько 3600 км; **Г** Маріанський жолоб – близько 3600 км
292. Основна частина дна Світового океану, яка займає більше половини його площі, з переважаючими глибинами від 4 до 6 км:
А шельф; **Б** материковий схил; **В** ложе океану; **В** глибоководні жолоби.
293. Уся повітряна оболонка, яка оточує земну кулю і пов'язана з нею силою тяжіння називається:
А тропосферою **Б** стратосферою; **В** екзосферою **Г** атмосферою.
294. Основну частину (78%) газового складу атмосфери становить:
А кисень **Б** вуглекислий газ **В** азот; **Г** інертні гази.
295. Кисень в атмосфері становить:
А 78% **Б** 21%; **В** 0,9% **Г** 0,03%.
296. Вміст вуглекислого газу в атмосфері становить:
А 78% **Б** 21%; **В** 0,9% **Г** 0,03%.
297. Верхню межу атмосфери умовно проводять на висоті близько:
А 50 км **Б** 80 км **В** 20000 км **Г** 1000 км.
298. Найнижчий і найщільніший шар атмосфери – це:
А тропосфера **Б** стратосфера **В** термосфера **Г** мезосфера.
299. Вкажіть шар атмосфери, який поширюється в основному, до висоти 50 км, а температури з висотою у ньому підвищуються:
А тропосфера **Б** стратосфера **В** термосфера **Г** мезосфера.
300. Від згубної дії шкідливих променів Землю захищає:
А озоновий шар **Б** вуглекислий газ **В** водяна пара **Г** азот.
301. Зовнішній шар атмосфери – це:
А екзосфера **Б** тропосфера; **В** стратосфера; **Г** мезосфера.
302. Сонячна радіація, яка є переважаючою у сонячний день, називається:
А поглинутою; **Б** прямою; **В** розсіяною; **Г** видимою.
303. Сонячна радіація, яка є переважаючою у хмарний день, називається:
А поглинутою; **Б** прямою; **В** розсіяною; **Г** відбитою.
304. Частка сонячної радіації, яка поглинається атмосферою Землі, становить:
А 20%; **Б** 34%; **В** 46%; **Г** 60%.
305. Середня величина альбедо Землі становить:
А 20%; **Б** 34%; **В** 46%; **Г** 60%.

306. Величина поглинутої усією поверхнею Землі сонячної радіації у становить:
 А 20%; Б 34%; В 46%; Г 60%.
307. Величини альбедо водної поверхні становлять:
 А 5%; Б 26%; В 30%; Г 80%.
308. Вирішальне значення у нагріванні повітря тропосфери відіграє радіація:
 А поглинута атмосферою; Б відбита;
 В поглинута землею поверхнею; Г розсіяна.
309. Тонкий приземний шар повітря отримує енергію від земної поверхні, в основному, шляхом:
 А конвекції; Б випромінювання;
 В теплопровідності; Г турбулентного перемішування повітря тропосфери.
310. Вищі шари повітря тропосфери отримують енергію від земної поверхні, передусім, за рахунок:
 А адвекції; Б випромінювання;
 В теплопровідності; Г турбулентного перемішування повітря тропосфери.
311. Атмосфера утримує значну частину теплового випромінювання Землі завдяки:
 А процесу теплопровідності; Б процесу конвекції;
 В процесу фотосинтезу; Г парниковому ефекту.
312. Отримують певну кількість тепла вищі шари тропосфери за рахунок енергії, яка вивільняється:
 А у процесі теплопровідності; Б у процесі випаровування води;
 В у процесі фотосинтезу; Г у процесі конденсації водяної пари.
313. Різницю між усією поглинутою сонячною радіацією і величиною теплового випромінювання Землі називають:
 А сумарною радіацією; Б радіаційним балансом;
 В прямою радіацією; Г розсіяною радіацією.
314. Для більшості територій Землі річний радіаційний баланс має:
 А додатні значення; Б значення близькі до нуля;
 В від'ємні значення; Г значення близькі до нескінченності.
315. Середня річна температура повітря приземного шару тропосфери для всієї Земної кулі становить:
 А +26° С; Б +18° С; В +14° С; Г -10° С.
316. Біля екватора середньомісячні температури липня і січня близькі до:
 А + 27°С; Б + 21°С В + 16°С; Г + 10° С.
317. Біля північного полюса середні температури січня близькі до:
 А - 4°С; Б -10°С; В -19° С; Г - 71° С.
318. Найнижчі температури приземного шару повітря відзначені у північній півкулі:
 А поблизу Північного полюса Б у Східному Сибірі
 В у Центральній Азії; Г у Західному Сибірі.
319. Середній тиск повітря на рівні моря відповідає вазі ртутного стовпчика з перетином 1 см² і заввишки:
 А 760 мм; Б 760 см; В 101,3 мм; Г 1013 мм.
320. У нижніх шарах атмосфери біля поверхні тиск на кожні 100 м підняття:
 А збільшується на 10 мм рт. ст.; Б зменшується на 10 мм рт. ст.;
 В зменшується на 100 мм рт. ст. Г збільшується на 100 мм рт. ст.
321. Уздовж екватора простягається пояс:
 А нормального тиску; Б зниженого тиску;
 В дуже високого тиску; Г підвищеного тиску.
322. На широтах 30°–40° простягаються два пояси:
 А нормального тиску; Б зниженого тиску;
 В дуже високого тиску; Г підвищеного тиску.
323. На широтах 50°–70° простягаються два пояси:
 А нормального тиску; Б зниженого тиску;
 В дуже високого тиску; Г підвищеного тиску.
324. У приполярних районах простягаються два пояси:
 А нормального тиску; Б зниженого тиску;
 В дуже високого тиску; Г підвищеного тиску.
325. Нерівномірний розподіл тиску на земній кулі завжди викликає переміщення повітря:
 А з області зниженого тиску в область нормального тиску;
 Б з області підвищеного тиску в область зниженого тиску;
 В з області нормального тиску в область підвищеного тиску;
 Г з області зниженого тиску в область підвищеного тиску.

326. На напрямок вітру впливає обертання Землі навколо своєї осі, внаслідок чого вітер завжди відхиляється від свого початкового напрямку в північній півкулі:
А праворуч; **Б** ліворуч **В** тільки на захід **Г** тільки на схід.
327. Із поясів високого тиску 30-х широт у напрямку до екватора спрямовуються постійні вітри, які називають:
А пасатами; **Б** західними **В** північно-східними; **Г** південно-східними.
328. Вітри, що дмуть від поясів високого тиску 30-х широт в напрямку до широт 60°–70° пн. і пд. ш., відхиляються вправо або вліво залежно від півкулі настільки сильно, що їх називають:
А пасатами; **Б** західними **В** північно-східними; **Г** південно-східними.
329. Атмосферний вихор, у якому тепле і легке повітря рухається вверх, а з боків стікається холодніше повітря, називають:
А антициклоном; **Б** мусоном; **В** пасатом **Г** циклоном.
330. Часта зміна напрямку вітру, пониження атмосферного тиску, випадання опадів зумовлені дією:
А антициклону; **Б** мусону; **В** пасату **Г** циклону.
331. Якщо над ділянкою земної поверхні панує високий тиск, а навколо тиск нижчий, то виникає:
А антициклон; **Б** мусон; **В** пасат **Г** циклон.
332. У центральній частині якого атмосферного утворення тиск високий, а погода ясна і суха, із слабкими вітрами?
А антициклону; **Б** мусона; **В** пасата **Г** циклона.
333. У тропічних широтах над океаном час від часу виникають циклони відносно малого діаметру – 300–400 км. Однак, повітря у них рухається з надзвичайно великою швидкістю, що приводить до руйнування будівель, посівів, лісових насаджень. Такі тропічні вихори називають:
А антициклонами; **Б** мусонами; **В** пасатами **Г** ураганами.
334. Райони підвищеного чи зниженого атмосферного тиску, де здебільшого формуються циклони і антициклони, називають:
А центрами дії атмосфери; **Б** мусонами; **В** депресіями; **Г** гіпоцентрами.
335. Райони підвищеного атмосферного тиску, звідки поширюються антициклони, називають:
А депресіями; **Б** максимумами; **В** мінімумами; **Г** інверсіями.
336. Вітри, що дмуть взимку з материка на океан, а влітку — з океану на материк, називаються:
А береговими бризами; **Б** мусонами **В** пасатами **Г** морськими бризами.
337. Зимовий північно-західний мусон дує з охолодженої суші (з Азіатського і Північноамериканського максимумів) у бік:
А екватора; **Б** відносно теплою незамерзаючого океану; **В** полюса; **Г** нагрітої суші.
338. Вітри узбережжя морів, озер, великих рік, що двічі на добу змінюють напрямок на протилежний, називаються:
А західними; **Б** мусонами **В** пасатами **Г** бризами.
339. Якщо молекули води розподіляються поміж молекулами інших газів повітря атмосфери, то це:
А туман; **Б** водяна пара; **В** мряка; **Г** мжичка.
340. Кількість водяної пари в грамах, що міститься в 1 м³ повітря, називається:
А абсолютною вологістю **Б** максимальною вологістю;
В відносною вологістю; **Г** точкою роси.
341. Чим вища температура повітря, тим:
А менше вологи воно може в собі містити;
Б більше вологи воно може в собі містити;
В менше вологи випаровується;
Г більша відносна вологість повітря.
342. Найбільша кількість водяної пари, що може міститися в 1 м³ повітря при температурі 0° становить:
А 30 г; **Б** 17 г; **В** 9 г; **Г** 5 г.
343. Якщо абсолютна вологість не змінюється, а температура повітря знижується, то відносна вологість його:
А зростає **Б** віддаляється від стану насичення;
В знижується; **Г** не змінюється.
344. Температура, при якій його відносна вологість стає рівною 100%, називається:
А абсолютною вологістю **Б** максимальною вологістю;
В фактичною вологістю; **Г** точкою роси.
345. Волога, яка не може існувати у вигляді водяної пари при подальшому охолодженні повітря, перетворюється у видимі краплинки води. На предметах вони утворюють росу, а біля поверхні землі:
А іній **Б** туман **В** хмари; **Г** пару.

346. Скупчення завислих в атмосфері на висоті 1000 м і більше продуктів конденсації водяної пари – краплинок води при температурі вищій 0° і кристалів льоду – це:
А іній **Б** роса; **В** хмара; **Г** опади.
347. Який за походженням тип опадів домінує над рівнинами у жаркому поясі, де впродовж року відбувається інтенсивне нагрівання поверхні і повітря, випаровування води, переважає висхідний рух теплого і вологого повітря?
А орографічні; **Б** фронтальні **В** конвективні; **Г** антициклональні.
348. Великі об'єми повітря з відносно однорідними властивостями, які рухаються як одне ціле, називають:
А повітряними масами; **Б** атмосферними вихорами;
В центрами дії атмосфери; **Г** атмосферними фронтами.
349. Який за походженням тип опадів утворюється у результаті того, що тепліше повітря, підіймається по слабонахиленій поверхні холоднішої повітряної маси?
А орографічні; **Б** фронтальні **В** конвективні; **Г** антициклональні.
350. Лінії на карті, що з'єднують точки з однаковою кількістю опадів у міліметрах за визначений період часу (наприклад, за рік), називають:
А ізотермами; **Б** ізобарами **В** ізогістами; **Г** ізохронами.
351. Кількість вологи у мм шару, яка може випаровуватися при певній температурі, називається:
А відносною вологістю; **Б** випаровуваністю;
В абсолютною вологістю; **Г** відносним випаровуванням.
352. Найбільша кількість опадів (1000-2000 мм і більше) випадає у:
А помірних широтах; **Б** екваторіальному поясі;
В тропічних широтах; **Г** полярних районах.
353. Панування високого тиску із низхідними потоками повітря, що при цьому нагрівається і віддаляється від стану насичення, виражене у:
А помірних широтах; **Б** екваторіальному поясі;
В тропічних широтах; **Г** полярних районах.
354. Кількість опадів становить здебільшого 500–1000 мм у:
А помірних широтах; **Б** екваторіальному поясі;
В тропічних широтах; **Г** полярних районах.
355. Малим вмістом вологи у повітрі (мало випаровується), не зважаючи на велику хмарність, характеризуються:
А помірні широти; **Б** екваторіальні широти;
В тропічні широти; **Г** полярні райони.
356. Повітря, що характеризується зниженим тиском, має високі температури і велику вологість:
А екваторіальне; **Б** тропічне; **В** помірне; **Г** арктичне.
357. Повітряні маси, що формуються між 30 і 40° пн. і пд. ш.:
А екваторіальні; **Б** тропічні; **В** помірні; **Г** арктичні.
358. Повітряні маси, для яких улітку характерна досить висока температура, спостерігається висхідний рух повітря, опади; узимку – низькі температури і різну вологість:
А екваторіальні; **Б** тропічні; **В** помірні; **Г** арктичні.
359. Повітряні маси, які мають вкрай низькі температури і невелику абсолютну вологість:
А екваторіальні; **Б** тропічні; **В** помірні; **Г** арктичні.
360. Тропічний кліматичний фронт розділяє:
А ПП і ТП; **Б** ТП і ЕП; **В** АП і ПП; **Г** мПП і кПП.
361. У кожній півкулі кліматичних поясів прийнято виділяти:
А 3; **Б** 4; **В** 6; **Г** 7.
362. Кліматичний пояс, сукупність погодних умов у якому впродовж року визначається екваторіальними повітряними масами, це:
А екваторіальний; **Б** тропічний **В** субтропічний; **Г** субекваторіальний.
363. Кліматичні пояси, які простягаються між широтами 5°–20° відповідно північної та південної широти:
А субекваторіальні; **Б** субтропічні **В** помірні **Г** субарктичні.
364. Кліматичний пояс, де у зимовий період встановлюється суха і жарка погода, яка визначається тропічними повітряними масами:
А екваторіальний; **Б** субтропічний **В** помірний **Г** субекваторіальний.
365. Кліматичний пояс, де у літній період встановлюється суха і жарка погода, яка визначається тропічними повітряними масами:
А екваторіальний; **Б** субтропічний **В** помірний **Г** субекваторіальний.

366. Найважливішим чинником клімату є:
А абсолютна висота **Б** географічна широта;
В характер підстилаючої поверхні **Г** віддаленість від океанічних течій.
367. Кількість сонячної енергії, яка потрапляє на земну поверхню, визначається, передусім:
А абсолютною висотою **Б** географічною широтою;
В характером підстилаючої поверхні **Г** віддаленістю від океанічних течій.
368. Менша річна та добова амплітуди температур і більша вологість та кількість опадів у межах одних територій і дуже значні амплітуди температур і мала кількість опадів в інших, які лежать в одному кліматичному поясі, спричинені передусім:
А абсолютною висотою **Б** географічною широтою;
В характером підстилаючої поверхні **Г** віддаленістю від океанів.
369. Який тип помірною клімату панує на західних узбережжях материків?
А помірно-континентальний **Б** морський;
В континентальний **Г** мусонний.
370. Для якої кліматичної області помірного клімату характерні високі літні та дуже низькі зимові температури, мала річна кількість опадів?
А морського клімату; **Б** помірно-континентального клімату;
В континентального клімату **Г** мусонного клімату.
371. Основну частину вод гідросфери містять:
А підземні води; **Б** льодовики **В** води Світового океану **Г** річки і озера.
372. У Світовому океані зосереджено вод від усієї гідросфери Землі:
А 65% **Б** 71%; **В** 96,5% **Г** 80%.
373. На поверхневі води материків, які концентруються у річках, озерах, болотах, від усього об'єму гідросфери припадає:
А 71% **Б** 3,5%; **В** 1,7% **Г** 0,02%.
374. На поверхневі води материків, які концентруються у льодовиках, від усього об'єму гідросфери припадає:
А 71% **Б** 3,5%; **В** 1,8% **Г** 0,02%.
375. 25% площі Світового океану припадає на океан:
А Атлантичний **Б** Тихий **В** Північний Льодовитий **Г** Індійський.
376. Море, яке належить до окраїнних:
А Філіппінське **Б** Саргасове **В** Баренцеве **Г** Середземне.
377. Півострів, що знаходиться в Тихому океані:
А Індостан **Б** Сомалі **В** Лабрадор; **Г** Корея.
378. Архіпелаг:
А Індостан **Б** Вогняна Земля **В** Лабрадор; **Г** Корея.
379. Частка площі Світового океану, яка вкрита льодами, становить близько:
А 1%; **Б** 4%; **В** 15%; **Г** 45%.
380. Середня солоність 1л води Світового океану складає у грамах:
А 32 **Б** 35 **В** 41 **Г** 17.
381. Середня солоність поверхневих вод Світового океану складає у тропічних широтах:
А 37‰ **Б** 32–33‰ **В** 34–35‰ **Г** 41‰.
382. На відміну від поверхневих вод океану, солоність глибинних залишається на всіх широтах у відкритому океані практично однаковою. Вона трохи зменшується до ізобати 1500 м, а глибше вона майже скрізь становить:
А 37‰ **Б** 5‰ **В** 35‰ **Г** 41‰.
383. Ступінь вітрового хвилювання оцінюють за шкалою:
А 3-бальною **Б** 10-бальною **В** 9-бальною; **Г** 5-бальною.
384. Висота цієї хвилі у відкритому океані незначна, а тому вона не є небезпечною для суден в океані, але катастрофічною на узбережжі:
А приплив **Б** цунамі; **В** відплив **Г** прибій.
385. Висота припливів *не* залежить від:
А географічного положення **Б** розчленованості берегової лінії;
В характеру простягання берегової лінії; **Г** атмосферного тиску.
386. Гольфстрім — течія Атлантичного океану:
А холодна **Б** тепла **В** пасатна **Г** нейтральна.
387. Перуанська — течія Тихого океану:
А холодна **Б** тепла **В** спричинена західними вітрами; **Г** нейтральна.
388. У Світовому океані у північній півкулі формується:

- А** одне кільце течій **Б** два кільця течій **В** течія західних вітрів; **Г** течія східних вітрів.
399. Джерела практично не зустрічаються:
А на схилах гір **Б** на схилах ярів, балок;
В на схилах річкових долин **Г** на вершинах гір.
400. Гарячі підземні води (від +20 до +100°C), що виходять на поверхню у вигляді теплих або навіть гарячих джерел, називають:
А артезіанськими; **Б** гейзерами; **В** термальними; **Г** екстремальними.
401. Річки довжиною понад 500 км вважають:
А малими; **Б** великими; **В** струмками; **Г** середніми.
402. Лінійно-витагнуте ступінчате зниження земної поверхні, у якому тече річка, називають:
А руслом **Б** річищем **В** річковою долиною **Г** витокком.
403. Витокком річки не може бути:
А болото **Б** море **В** джерело **Г** льодовик.
404. Найповноводніша річка світу:
А Міссісіпі; **Б** Дніпро; **В** Амазонка; **Г** Ніл.
405. Лінія підвищень, що розділяє суміжні басейни річок, називається:
А височиною; **Б** вододілом; **В** берегом; **Г** пасмом.
406. Падіння води річки з виступу, утвореного в її річищі, вистеленого твердими породами, називається:
А порогом; **Б** водоспадом; **В** перекатом; **Г** терасою.
407. Процес розмивання постійними водотоками гірських порід називається:
А площинним змивом; **Б** річковою ерозією; **В** річковою акумуляцією; **Г** карстом.
408. Відклади річкового походження називають:
А твердим стоком; **Б** алювієм; **В** колювієм; **Г** делювієм.
409. Виположену площадку над заплавою річки називають:
А каньйоном; **Б** терасою; **В** меандрою; **Г** старицею.
410. Головним джерелом живлення для річок екваторіального, субекваторіального та субтропічного поясів, а також областей помірного з мусонним типом клімату є:
А снігове **Б** дощове **В** підземне **Г** льодовикове.
411. Живлення, яке має основне значення для більшості річок помірного поясу, де бувають досить холодні і сніжні зими:
А снігове **Б** дощове **В** підземне **Г** льодовикове.
412. Живлення, яке характерне для більшості річок України:
А снігове **Б** дощове **В** підземне **Г** льодовикове.
413. Живлення, яке характерне для річок, що течуть у посушливих районах і беруть початок у дуже високих горах:
А снігове **Б** дощове **В** підземне **Г** льодовикове.
414. Живлення, яке становить незначну частку у всіх річках. Саме завдяки цьому річки не пересихають у посушливий період або тоді, коли вони затягнуті кригою:
А снігове **Б** дощове **В** підземне **Г** льодовикове.
415. Танення снігів або тривалі сезонні дощі, залежно від типу клімату, найчастіше бувають причиною:
А паводку **Б** межені; **В** повені; **Г** зменшення мутності вод річок.
416. Підняття рівня води у річці, що може повторюватися багато разів впродовж року, називається:
А паводком **Б** меженню; **В** повінню; **Г** водопіллям.
417. Об'єм води, який протікає за одну секунду через її поперечний переріз, називають:
А річним стоком; **Б** витратою води; **В** водним балансом; **Г** твердим стоком.
418. Озеро Байкал за походженням своєї котловини:
А льодовикове **Б** вулканічне **В** тектонічне **Г** карстове.
419. Ці озера здебільшого мілководні і мають підвищену солоність, яка зумовлена інтенсивним випаровуванням:

- А льодовикові Б карстові В греблеві Г лагунні.
410. Найвисокогірніше карпатське озеро льодовикового походження, що знаходиться на висоті 1801 м, називається:
 А Синевир Б Бребенескул В Лука Г Ріпне.
411. У районах поширення легкорозчинних гірських порід утворюються озера:
 А завальні Б карстові В заплавні Г стариці.
412. Для найбільш піднятої частини Українських Карпат типовими є озера:
 А льодовикові Б карстові В просадочні Г тектонічні.
413. У гірських районах, де протягом року випадає більше снігу, ніж встигає розтанути, утворюються:
 А тільки сніжники Б льодовики; В карстові озера; Г мезотрофні болота.
414. У тропічних широтах снігова лінія проходить:
 А на рівні моря Б найнижче; В найвище Г нижче, ніж над екватором.
415. Покривний льодовиковий панцер Антарктиди має середню потужність близько:
 А 2 м Б 2 км; В 4 км Г 200 м.
416. У північній частині помірною поясу при достатній кількості тепла і великому зволоженні поширені величезні площі, вкриті:
 А хвойними і широколистяними лісами;
 Б лишайниками, мохами, карликовими деревами;
 В вологими екваторіальними лісами;
 Г рослинністю степів, напівпустель і пустель.
417. Найважливішою властивістю ґрунту, яка відрізняє його від гірської породи, є:
 А водопроникність Б твердість В родючість Г щільність.
418. Найкращий для вирощування рослин ґрунт, що має достатню вологоємність, добру проникність повітря, здатність утримувати поживні речовини, легко піддається обробітці, за механічним складом:
 А глинистий; Б піщаний; В супіщаний; Г суглинистий.
419. Верхню межу географічної оболонки умовно проводять на висоті:
 А 1000 м; Б 25–30 км; В 30–40 км; Г 3–4 км.
420. Існування таких тісних взаємозв'язків між компонентами природи, коли зміна будь-якого одного компонента неминуче призводить до зміни інших, а також географічної оболонки в цілому, називається:
 А висотна поясність; Б ритмічність розвитку;
 В цілісність; Г широтна зональність
421. Повторюваність у часі тих чи інших явищ є проявом такої закономірності, як:
 А цілісність; Б ритмічність розвитку;
 В висотна поясність; Г широтна зональність.
422. Ці ритми дуже слабо виражені в екваторіальному поясі, а найкраще – у помірному та перехідних кліматичному поясах:
 А добові; Б річні; В багаторічні; Г вікові.
423. Зміна природних компонентів від екватора до полюсів є проявом такої закономірності, як:
 А цілісність; Б ритмічність розвитку;
 В висотна поясність; Г широтна зональність.
424. У середині географічних поясів виділяються менші широтні природні комплекси:
 А висотні пояси; Б природні зони; В ландшафти; Г кліматичні пояси.
425. Для оцінки геоекологічної ситуації важливу роль відіграє налагодження постійного контролю за станом довкілля, який називають:
 А ГДК; Б моніторингом; В ГДН; Г охороною довкілля
426. У наш час з метою збереження середовища життя створюють різні заповідні території, в яких діють строгі правила поведінки, заборонено будь-які види господарської діяльності, крім наукової. Найбільшими з них є:
 А заказники Б міські парки; В заповідники; Г дендропарки.
427. На більшій частині западини Конго, на узбережжі Гвінейської затоки панує клімат:
 А субекваторіальний Б екваторіальний
 В субтропічний Г тропічний
428. Найвищу температуру в світі зафіксовано:
 А у північній частині Африки Б у південній частині Африки
 В у західній частині Африки Г у східній частині материка
429. Найповноводнішою річкою Африки є:

- А Нігер Б Конго В Ніл Г Замбезі
430. Вузькі та довгі, глибокі озера Східної Африки утворилися внаслідок.
 А карстових процесів Б діяльності вулканів
 В розломів в земній корі Г гігантських зсувів
431. Племена, що живуть у екваторіальних лісах і мають зріст не більше 150 см, колір шкіри світліший, ніж у негроїдів, губи тонкі – це:
 А нілоти Б бербери В тутсі Г пігмеї
432. Територію Австралії перетинає:
 А північний тропік Б південний тропік
 В екватор Г південне полярне коло
433. Найвищі гори Австралії мають назву:
 А Австралійські Анди Б Австралійські Татри
 В Австралійські Карпати Г Австралійські Альпи
434. У найпівденнішій материковій частині Австралії клімат:
 А субекваторіальний Б субтропічний
 В екваторіальний Г тропічний
435. Своєрідність органічного світу Австралії пов'язана передусім із:
 А вологим та жарким кліматом материка в минулому
 Б ізоляцією Австралії від інших материків в минулому
 В різноманітністю форм рельєфу
 Г добре вираженою широтною зональністю
436. У якій частині материка зосереджено 9/10 жителів Австралії?
 А на північному сході Б на південному заході
 В на південному сході Г на північному заході
437. Конус найвищого з діючих вулканів Антарктиди піднімається більш ніж на 3,5 тис. м над рівнем моря і має назву:
 А Еребус Б Веделла В Етна Г Гекла
438. Серед ссавців, які живуть у прибережних водах Антарктиди найбільшою твариною є:
 А синій кит Б кашалот В касатка Г морський слон
439. Найвища вершина Південної Америки (6960 м) називається:
 А Чімборасо Б Аконкагуа
 В Котопахі Г Чикас
440. Вкажіть кліматичний пояс, що займає найбільшу площу на материку Південна Америка:
 А субекваторіальний Б екваторіальний
 В тропічний Г субтропічний
441. Зона пустель простягається у Південній Америці вздовж:
 А західного узбережжя Б східного узбережжя
 В східних схилів Анд Г південно-східного узбережжя
442. Португальською мовою розмовляють у:
 А Гвіані Б Аргентині В Колумбії Г Бразилії
443. Євразію та Північну Америку розділяє протока:
 А Флорідська Б Гудзонова В Девісова Г Берингова
444. Першими серед європейців побували на території Північної Америки:
 А португальці Б нормани В англійці Г французи
445. Численні зниження та горби на рівнинних просторах північної частини Північної Америки утворилися внаслідок:
 А рухів літосферних плит Б діяльності материкового зледеніння
 В вулканізму Г зсувів і осипищ
446. Холодні арктичні повітряні маси доходять аж до берегів Мексиканської затоки, а тропічні – далеко на північ Північної Америки завдяки:
 А віддаленості материка від океанів
 Б впливу океанічних течій
 В особливостям простягання основних орографічних елементів поверхні
 Г протяжності материка з півночі на південь
447. До басейну Північно-Льодовитого океану належить річка:
 А Маккензі Б Юкон В Міссурі Г Колорадо
448. Острів Гренландія належить:
 А США Б Канаді В Мексиці Г Данії
449. Вкажіть один із найбільших архіпелагів світу, що знаходиться на південний схід від материкової частини

Євразії:

- А** Мальдівські острови **Б** Земля Франца Йосифа
В Курильські острови **Г** Великі Зондські острови

450. У межах Сибірської платформи панують:

- А** плоскохвилясті низовини **Б** рівнинний рельєф і невеликими абсолютними висотами
В плосковершинні брилові гори **Г** плоскогір'я, плато та нагір'я

451. Причиною утворення полюсу холоду північної півкулі є вплив:

- А** Арктичного максимуму **Б** західних вітрів
В Азіатського максимуму **Г** Афганського мінімуму

452. Особливістю річок Євразії, які належать до басейну Північного Льодовитого океану є те, що вони

- А** живляться в основному за рахунок літніх дощів
Б більшість річок мають льодовикове живлення
В своє скресання починають з верхів'їв
Г усі при впадінні у море утворюють дельту

453. У якій природній зоні Євразії зустрічаються чорний гімалайський ведмідь, бамбуковий ведмідь – панда, леопарди, мавпи – макаки і гібони?

- А** перемінно-вологих (мусонних) лісів **Б** савани і рідколісся
В твердолистяних вічнозелених лісів і чагарників **Г** вологих екваторіальних лісів

454. Солоність поверхневих вод Тихого океану трохи нижча, ніж в Атлантичному через те, що кількість опадів, які випадають над океаном переважає величину випаровуванням, а до того ж впадає багато великих річок, особливо у його:

- А** південній частині **Б** східній частині
В північній частині **Г** західній частині

455. Вулкани Ісландії та Азорських островів пов'язані з:

- А** жолобом Пуерто-Ріко
Б рифтами і розломами Серединно-Атлантичного хребта
В Північно-Атлантичним хребтом
Г Південно-Атлантичним хребтом

456. У надрах шельфу Атлантичного океану виявлено багато родовищ нафти і газу, особливо в акваторії:

- А** Середземного моря **Б** Балтійського моря
В Чорного моря **Г** Північного моря

457. Найглибша відмітка Індійського океану (7209 м) знаходиться в межах:

- А** Біскайської затоки **Б** Зондського жолоба
В жолоба Пуерто-Ріко **Г** Маріанського жолоба

458. Солоність поверхневих вод у багатьох районах Індійського океану вища, ніж середня, а в Червоному морі найбільша серед усіх морів Світового океану:

- А** +27‰ **Б** +34‰ **В** понад 41‰ **Г** понад 47‰

459. Найбільша глибина (5527 м) у Північному Льодовитому океані знаходиться в акваторії:

- А** Баренцового моря **Б** Норвезького моря
В Білого моря **Г** Гренландського моря

460. Основну біомасу в Північному Льодовитому океані утворюють:

- А** зоо- і фітопланктон **Б** ссавці – тюлені, моржі, білухи, білі ведмеді
В діатомові водорості **Г** промислові риби (тріска, пікша, навага, палтус і т. ін.)

461. Найбільшим об'єктом вивчення фізичної географії є:

- А** літосфера; **Б** гідросфера;
В географічна оболонка; **Г** атмосфера.

462. Об'єктом вивчення фізичної географії України є географічна оболонка у межах:

- А** тільки територій окремих областей; **Б** території держави;
В акваторії морів, що омивають Україну; **Г** тільки рівнинної території держави.

463. У географії найдавнішим серед методів вивчення був:

- А** аерокосмічний; **Б** картографічний;
В описовий; **Г** геофізичний.

464. Акт про незалежність України прийнято:

- А** 16 липня 1990 р.; **Б** 1 грудня 1991 р.;

В 24 серпня 1991 р.;

Г 28 червня 1996 р.

465. Сучасна площа України становить:

А 747,6 тис. км²; В 630 тис. км²; В 603,7 тис. км²; Г 300 тис. км².

466. Сучасна незалежна Україна успадкувала свою територію від УРСР, державний кордон якої на заході з 1921 по 1939 роки проходив по річці:

А Західний Буг; Б Збруч; В Сан; Г Тиса.

467. Північна Буковина і Південна Бессарабія увійшли до складу України у:

А 1924 р.; Б 1940 р.; В 1939 р.; Г 1954 р.

468. Останньою територією, приєднаною до України, є:

А Закарпаття; Б Буковина; В Волинь; Г Крим.

469. Областей у сучасному адміністративному поділі України:

А 27; Б 24; В 25; Г 2.

470. Буковина — це територія в межах сучасної області:

А Одеської; Б Івано-Франківської;
В Чернівецької; Г Закарпатської.

471. Україна розташована у:

А західній частині Євразії; Б західній частині Азії;
В центральній частині Євразії; Г західній частині Європи.

472. Україна розташована у:

А східній частині Євразії; Б центральній частині Європи;
В центральній частині Євразії; Г західній частині Європи.

473. Відносно екватора Україна знаходиться між:

А паралелями 44°–53° пд. ш.; Б меридіанами 22°–40° сх. д.;
В паралелями 44°–53° пн. ш.; Г меридіанами 44°–53° сх. д.

474. Найближча до екватора точка України знаходиться:

А на мисі Сарич; Б с. Рання Зоря;
В на мисі Тарханкут; Г біля с. Грем'яч.

475. Найближча до північного полюса точка України знаходиться:

А на мисі Сарич; Б с. Рання Зоря;
В на мисі Тарханкут; Г біля с. Грем'яч.

476. Найвіддаленіша від північного полюса точка України знаходиться:

А на мисі Сарич; Б с. Рання Зоря;
В на мисі Тарханкут; Г біля с. Грем'яч.

477. Відносно початкового меридіана Україна знаходиться між:

А паралелями 44°–53° пд. ш.; Б меридіанами 22°–40° сх. д.;
В паралелями 44°–53° пн. ш.; Г меридіанами 44°–53° сх. д.

478. Найближча до початкового меридіана точка України знаходиться:

А на мисі Сарич; Б с. Рання Зоря;
В на мисі Тарханкут; Г біля с. Грем'яч.

479. Найвіддаленіша від початкового меридіана точка України знаходиться:

А мисі Сарич; Б біля с. Рання Зоря;
В біля с. Соломонове; Г біля с. Ділове.

480. Найвіддаленіша від 180-го меридіана у напрямку зі сходу на захід точка України знаходиться:

А на мисі Сарич; Б с. Рання Зоря;
В біля с. Соломонове; Г біля с. Грем'яч.

481. Один з географічних центрів Європи знаходиться біля:

А на мисі Сарич; Б біля с. Рання Зоря;
В біля с. Соломонове; Г біля с. Ділове.

482. Кордон України з Польщею проходить по річці:

А Прут; Б Прип'ять; В Західний Буг; Г Дунай.

483. Територія України простягається із заходу на схід на:
А 900 км; Б 1300 км; В 7640 км; Г 1960 км.
484. Територія України простягається з півночі на південь на:
А 900 км; Б 1300 км; В 7640 км; Г 1960 км.
482. Ця європейська країна межує з найбільшою кількістю областей на західному кордоні України?
А Польща; Б Румунія; В Молдова; Г Угорщина.
483. Серед наведених областей з Білоруссю межує:
А Житомирська; Б Черкаська; В Львівська; Г Хмельницька.
484. Яка область межує з Грузією:
А Луганська; Б Хмельницька; В жодна; Г Донецька.
485. Серед наведених областей зі Словаччиною межує:
А Львівська; В Івано-Франківська; Б Закарпатська; Г Одеська.
485. Найцінніший опис України у 1650 р. зробив французький інженер і картограф:
А К. Багрянний; Б Г. Боплан; В Е. Реклю; Г А. Гумбольд.
486. Найповніший опис України у ХІХ столітті зробив бельгійський географ:
А К. Багрянний; Б Г. Боплан; В Е. Реклю; Г А. Гумбольд.
487. Основоположником української географічної науки вважають:
А С. Рудницького; Б В. Кубійовича; В П. Тутковського; Г К. Воблого
488. На основі експедиційних досліджень на Поділля, Полісся, Причорномор'я значно поглибив вчення про походження рельєфу, особливості природи у давні геологічні епохи:
А В. Вернадський; Б П. Тутковський;
В В. Кубійович; Г Б. Срезневський.
489. Працю «Географія України і суміжних земель» у 1938 р. видав:
А В. Вернадський; Б П. Тутковський;
В В. Кубійович; Г Б. Срезневський.
490. Інститут географії Національної академії наук України було організовано у:
А 1964 р.; Б 1947 р.; В 1991 р.; Г 1993 р.
491. Рівнини займають від території України близько:
А 5%; Б 95%; В 25%; Г 70%.
492. Височини займають від території України близько:
А 5%; Б 95%; В 25%; Г 70%.
493. Найвища точка рівнинної частини України знаходиться на:
А Хотинській височині; Б Подільській височині;
В узбережжі Хаджибейського лиману; Г Придніпровській низовині.
494. Найнижча точка рівнинної частини України знаходиться на:
А Хотинській височині; Б Подільській височині;
В узбережжі Хаджибейського лиману; Г Придніпровській низовині.
495. Гора Берда знаходиться на:
А Хотинській височині; Б Подільській височині;
В узбережжі Хаджибейського лиману; Г Придніпровській низовині.
496. Найвища точка території України знаходиться:
А на Хотинській височині; Б на Подільській височині;
В в Українських Карпатах; Г у Кримських горах.
497. Найбільшу площу серед платформених областей в межах території України займає:
А Західноєвропейська платформа; Б Скіфська плита;
В Східноєвропейської платформа; Г Панонська плита.
498. Найдавніші породи на території України, знайдені в межах:
А Українського кристалічного щита; Б Дніпровсько-Донецької западини.
В Волино-Подільської плити; Б Скіфської плити.

499. Складчасті структури Донбасу, Добруджі, Мармарошу сформувалися в епоху складчатості:
А герцинської; **Б** кіммерійської; **В** байкальської; **Г** альпійської.
500. Українські Флішеві Карпати сформувалися в епоху складчатості:
А герцинської; **Б** кіммерійської; **В** байкальської; **Г** альпійської.
501. Значну роль у процесі рельєфотворення на території України в антропогені зіграли крім неотектонічних рухів:
А материкові зледеніння; **Б** тектонічні опускання;
В прояви вулканізму; **Г** регресії морських басейнів.
502. Найбільше зледеніння в антропогені називається:
А Окське; **Б** Дніпровське; **В** Валдайське; **Г** Московське.
503. Материкові зледеніння спричинили утворення відкладів, що поширені майже по всій рівнинній території України, які називають:
А мореною; **Б** зандрами; **В** лесом; **Г** алювієм.
504. Материкове зледеніння найбільше вплинуло на рельєф:
А Подільської височини; **Б** Поліської низовини.
В Донецької височини; **Г** Середньоросійської височини;
505. Поверхня цієї рівнини відносно плоска, неглибоко порізнана, ускладнена моренними горбами та дюнами:
А Поліської низовини; **Б** Придніпровської височини;
В Подільської височини; **Г** Донецької височини.
506. В основі цієї рівнини залягає Дніпровсько-Донецька тектонічна западина:
А Придніпровської височини; **Б** Придніпровської низовини;
В Подільської височини; **Г** Причорноморської низовини.
507. В основі частини території цієї рівнини залягає Скіфська плита:
А Придніпровської височини; **Б** Придніпровської низовини;
В Подільської височини; **Г** Причорноморської низовини.
508. Утворена рівнина, в основному, осадовими породами крейдового віку — вапняками, мергелями, пісковиками, неогеновими гіпсами:
А Придніпровська височина; **Б** Придніпровська низовина;
В Подільська височина; **Г** Причорноморська низовина.
509. Вершина гори Камула є найвищою точкою:
А Донецької височини; **Б** Придніпровської височини;
В Подільської височини; **Г** Приазовської височини.
510. Канівські гори входять до складу:
А Приазовської височини; **Б** Придніпровської височини;
В Подільської височини; **Г** Донецької височини.
511. Височина, яка є залишком гір герцинського етапу горотворення:
А Приазовська; **Б** Подільська; **В** Придніпровська; **Г** Донецька.
512. В основі цієї рівнини залягає Воронезький масив:
А Приазовської височини; **Б** Середньоросійської височини;
В Подільської височини; **Г** Донецької височини.
513. Яка частина опадів випадає у літній період на більшій частині території України?
А 10%; **Б** 20%; **В** 40%; **Г** 60%.
514. Середньорічні величини альбедо на південних теренах України становлять:
А 5%; **Б** 17%; **В** 60%; **Г** 34%.
515. Які повітряні маси зовсім не впливають на клімат України?
А екваторіальне повітря (ЕП); **Б** тропічне повітря (ТП);
В арктичне повітря (АП); **Г** помірне повітря (ПП).
516. Холодне, сухе і чисте повітря, яке проникає з півночі на територію України, — це:
А екваторіальне повітря (ЕП); **Б** тропічне повітря (ТП);
В арктичне повітря (АП); **Г** помірне повітря (ПП).

517. Влітку воно зменшує спеку, особливо на заході України:
А морське помірне повітря (МПП); Б тропічне повітря (ТП);
В арктичне повітря (АП); Г континентальне помірне повітря (кПП).
518. Зумовлює влітку на території України теплу похмуру погоду з обложними дощами, а взимку — різке потепління:
А морське помірне повітря (МПП); Б тропічне повітря (ТП);
В арктичне повітря (АП); Г континентальне помірне повітря (кПП).
519. Взимку ці повітряні маси приносять на територію України морозну суху та малохмарну погоду, навесні та восени — заморозки:
А морське помірне повітря (МПП); Б морське тропічне повітря (мТП);
В арктичне повітря (АП); Г континентальне тропічне повітря (кТП).
520. Циклони, що надходять на територію України, зароджуються впродовж року в:
А Азорському максимумі; Б Азіатському максимумі;
В Ісландському мінімумі; Г Арктичному максимумі.
521. Яка середня температура січня у північно-східних районах України?
А -8°C ; Б -4°C ; В $0 - +2^{\circ}\text{C}$; Г -2°C .
522. Яка середня температура січня на Південному березі Криму?
А -8°C ; Б -4°C ; В $0 - +2^{\circ}\text{C}$; Г -2°C .
523. Яка середня температура січня у північно-західних районах України?
А -8°C ; Б -4°C ; В $0 - +2^{\circ}\text{C}$; Г -2°C .
524. Яка середня температура липня у північно-західних районах України?
А $+17^{\circ} - +18^{\circ}\text{C}$; Б $+19^{\circ}\text{C}$; В $+20^{\circ}\text{C}$; Г $+22^{\circ}\text{C}$.
525. Яка середня температура липня у південних районах України?
А $+17^{\circ} - +18^{\circ}\text{C}$; Б $+19^{\circ} - +20^{\circ}\text{C}$; В $+19^{\circ} - +21^{\circ}\text{C}$; Г $+22^{\circ} - +23^{\circ}\text{C}$.
526. Річна амплітуда температур зростає на території нашої країни у напрямку:
А з півночі на південь; Б зі сходу на захід;
В із заходу на схід; Г з півдня на північ.
527. В Україні великих річок нараховують:
А 108; Б 43; В 15; Г 5.
528. До найбільшими озерних районів України належить
А Придніпровська височина; Б Приазовська височина;
В західна частина Поліської низовини; Г Подільська височина.
529. Штучні водойми з об'ємом води понад 1 млн m^3 називають:
А ставками; Б озерами-лиманами; В озерами; Г водосховищами.
530. Яка частина території України належить до басейну Балтійського моря?
А 2%; Б 8%; В 12%; Г 18%.
531. Річка Західний Буг належить до басейну:
А Чорного моря; Б Азовського моря; В Балтійського моря; Г Баренцевого моря.
532. Найбільшими величинами похилу та швидкості течії характеризуються річки:
А Карпат і Криму;
Б Поділля і Донецької височини;
В Придніпровської і Приазовської височин;
Г Подільської і Придніпровської височин.
533. Переважаючим джерелом живлення для гірських річок України є:
А снігове; Б підземне; В дощове; Г льодовикове.
534. Переважаючим джерелом живлення для рівнинних річок України є:
А снігове; Б підземне; В дощове; Г льодовикове.
535. Виключно снігове живлення на території України характерне насамперед для малих річок:
А Подільської височини; Б Українських Карпат;
В півдня країни; Г північного заходу країни.
536. До річок з паводковим режимом в Україні належать річки:
А Карпат та Кримських гір; Б східних рівнинних територій;
В приморських рівнин країни; Г північного заходу країни.
537. Паводки характерні для річок Кримських гір:
А зазвичай взимку та навесні; Б впродовж всього року

- В** сірі лісові; **Г** дерново-підзолисті.
- 564.** Які ґрунти поширені у приморській частині України?
А каштанові; **Б** чорноземи;
В сірі лісові; **Г** дерново-підзолисті.
- 565.** Які ґрунти мають понад 8% (іноді до 16%) гумусу, зернисто-грудкувату структуру, а гумусовий горизонт товщиною понад 40 см?
А каштанові; **Б** чорноземи;
В сірі лісові; **Г** дерново-підзолисті.
- 566.** Вздовж узбережжя морів утворилися:
А лучні ґрунти; **Б** солончаки і солонці;
В бурі опідзолені ґрунти; **Г** дерново-підзолисті ґрунти.
- 567.** У Передкарпатті під буковими і дубовими лісами в умовах помірного зволоження сформувалися:
А лучні ґрунти; **Б** солончаки і солонці;
В опідзолені ґрунти; **Г** дерново-підзолисті ґрунти.
- 568.** На Закарпатській низовині під дубовими лісами сформувалися:
А лучні ґрунти; **Б** солончаки і солонці;
В буроземно-підзолисті ґрунти; **Г** коричневі гірські ґрунти.
- 569.** У поясі мішаних лісів Карпат і Криму поширені:
А гірсько-лучні ґрунти; **Б** бурі гірсько-лісові;
В коричневі гірські ґрунти; **Г** дерново-підзолисті ґрунти.
- 570.** На Південному березі Криму, в умовах субтропічного клімату, сформувалися:
А гірсько-лучні ґрунти; **Б** бурі гірсько-лісові;
В коричневі гірські ґрунти; **Г** дерново-підзолисті ґрунти.
- 571.** Частка земель, що використовуються у сільському господарстві, від всієї площі території України становить:
А 0,45%; **Б** 6%; **В** 53,8%; **Г** 68,5%.
- 572.** До реліктових рослин на території України належать:
А сосна гірська; **Б** липа; **В** тис ягідний; **Г** модрина.
- 573.** До завезених декоративних рослин на території України належать:
А біла акація; **Б** липа; **В** модрина; **Г** сосна кедрова.
- 574.** Хвойне дерево, яке зустрічається у Українських Карпатах і цікаве тим, що щорічно скидає хвою на зиму:
А модрина; **Б** ялиця біла; **В** сосна кедрова; **Г** тис ягідний.
- 575.** Однією з основних листяних деревних порід території Українських Карпат, західних районів Поділля і Волині є:
А бук європейський; **Б** липа; **В** береза; **Г** осика.
- 576.** У середній смузі України від західного до східного кордону держави поширені:
А букові ліси; **Б** дубові ліси; **В** ялинові; **Г** грабові ліси.
- 578.** На правобережній частині України поряд з ділянками букових та дубових лісів широко представлені ліси:
А соснові; **Б** липові; **В** ялицеві; **Г** грабові.
- 579.** Однією з основних листяних порід гірського Криму є:
А бук європейський; **Б** липа; **В** бук таврійський; **Г** граб.
- 580.** Із рослинних угруповань, характерних для території України, найменше збереглися природні:
А ліси; **Б** болотяні угруповання; **В** степи; **Г** луки.
- 581.** Найбільш поширеними ссавцями у лісах північної та західної рівнинної частини України є:
А козулі, лосі, кабани, олені благородні;
Б борсук, крапчастий і європейський ховрахи, хутора;
В ховрах, сірий хом'як, степовий тхір;
Г кам'яна куниця, дикий кролик.
- 582.** Найбільш поширеними птахами у лісах північної та західної рівнинної частини України є:
А рябчик, тетерев, глухар;
Б куріпка сіра, перепілка, іволга, лелека білий;
В жайворонок, рожевий шпак, дрохва, стрепет;
Г чаплі, бугаї, пліски.
- 583.** Надмірне зрошення призводить у межах приморської частини України до:
А утворення ярів; **Б** посилення вітрової ерозії;
В засолення ґрунтів; **Г** опустелення.

- 584.** Процеси підтоплення прилеглих земель, замулення, цвітіння води, поширення хвороботворних мікроорганізмів є наслідком:
А будівництва водосховищ; **Б** вирубування лісів;
В стікання вод з орних земель у річки; **Г** скидання промислових стоків у річки.
- 585.** Аварія на Чорнобильській АЕС сталася у:
А 1976 р.; **Б** 1986 р.; **В** 1996 р.; **Г** 2006 р.
- 586.** Частка відносно чистих територій становить в Україні:
А 40%; **Б** 7%; **В** 30%; **Г** 1%.
- 587.** Найдавніший заповідник на території України — Асканію-Нову — було засновано у:
А 1823 р.; **Б** 1898 р.; **В** 1906 р.; **Г** 1912 р.
- 588.** Підтримка і розвиток мережі природозаповідних об'єктів регламентується в Україні насамперед Законом «Про природно-заповідний фонд України», який прийнято у:
А 1980 р.; **Б** 1996 р.; **В** 1976 р.; **Г** 1992 р.
- 589.** Своєрідні державні наукові заклади, які не тільки охороняють рослинний і тваринний світ, рідкісні утвори неживої природи, типові чи унікальні природні комплекси, а й вивчають їх, розробляють наукові основи та рекомендації з охорони природи:
А національні парки; **Б** заказники; **В** заповідники; **Г** ландшафтні парки.
- 590.** Для збереження одного або декількох видів рослин чи інших компонентів природи створюють:
А національні парки; **Б** заказники; **В** заповідники; **Г** ландшафтні парки.
- 591.** Біосферних заповідників у мережі природно-заповідного фонду України станом на початок 2013 року було:
А 39; **Б** 20; **В** 4; **Г** 2.
- 592.** У 1985 році комісія ЮНЕСКО при Організації Об'єднаних Націй (ООН) видала сертифікат на включення до світової мережі біосферних резерватів заповідника:
А Асканія-Нова; **Б** Чорноморського;
В Карпатського; **Г** Дунайського.
- 593.** Один з найдавніших природних заповідників в Україні — Канівський — організований у:
А 1823 р.; **Б** 1898 р.; **В** 1906 р.; **Г** 1923 р.
- 594.** Найбільший за площею серед природних заповідників в Україні є:
А Поліський; **Б** Рівненський; **В** Карадазький; **Г** Кримський.
- 595.** На Південному узбережжі Криму розміщений заповідник:
А Черемський; **Б** Медобори; **В** Карадазький; **Г** Горгани.
- 596.** У Скибових Карпатах розміщений заповідник:
А Черемський; **Б** Рівненський; **В** Мис Март'ян; **Г** Горгани.
- 597.** Найбільшим за площею національним природним парком в Україні є:
А Карпатський; **Б** Шацький; **В** Подільські Товтри; **Г** Синевир.
- 598.** Найдавніший національний природний парк на території України – Карпатський було засновано у:
А 1980 р.; **Б** 1983 р.; **В** 1992 р.; **Г** 1993 р.
- 599.** У північно-західній частині Волинського Полісся, на вододільних теренах між Західним Бугом і Прип'яттю, розміщений національний природний парк:
А Подільські Товтри; **Б** Шацький; **В** Святі гори; **Г** Ічнянський.
- 600.** Мальовничі схили Донецького кряжу та річкової долини Сіверського Дінця охоплює національний природний парк:
А Мезинський; **Б** Древлянський; **В** Ічнянський.
- 601.** У верхів'ї річок Ріки та Теремлі, де абсолютні висоти сягають 1600–1700 м н. р. м., розміщений національний природний парк:
А Синевир; **Б** Гомільшанські ліси; **В** Древлянський; **Г** Ічнянський.
- 602.** Стійкими до вітровалів і буреломів є:
А ялиці; **Б** смереки; **В** буки; **Г** модрина.
- 603.** Великий ПТК, що займає значну частину материка і формується під впливом певного співвідношення тепла і вологи, називають:
А природною зоною; **Б** географічною оболонкою;
В фізико-географічною країною; **Г** природною областю.
- 604.** За зональними ознаками у фізико-географічному районуванні України виділяють:
А підзони; **Б** краї або провінції;
В фізико-географічні країни; **Г** природні області.
- 605.** За азональними ознаками у фізико-географічному районуванні України виділяють:
А підзони; **Б** фізико-географічні країни;
В географічні пояси; **Г** природні зони.

- 628.** Кримська гірська фізико-географічна країна знаходиться на півдні Кримського півострова. Простягається вона вздовж північного узбережжя Чорного моря на:
А 280 км; **Б** 180 км; **В** 100 км; **Г** 50 км.
- 629.** Формування Кримської складчастої області почалося ще в мезозойську еру в епоху:
А альпійського горотворення; **Б** кіммерійського горотворення;
В каледонського горотворення; **Б** герцинського горотворення.
- 630.** Головне пасмо Кримських гір утворене глинистими сланцями, вапняками, пісковиками і конгломератами:
А палеогену та неогену; **Б** тріасового та юрського періодів;
В неогену та антропогену; **Г** одовицького та силурійського періодів.
- 631.** Чорне море має площу:
А 604 тис. км³; **Б** 547 тис. км³; **В** 420,3 тис. км²; **Г** 39 тис. км².
- 632.** Найбільша ширина Чорного моря — від Батумі до Бургаса:
А 110 км; **Б** 265 км; **В** 350 км; **Г** 1150 км.
- 633.** Максимальна глибина Чорного моря:
А 2245 м; **Б** 1550 м; **В** 1245 м. **Г** 15 м.
- 634.** Чорне та Азовське моря з'єднані протокою:
А Керченською; **Б** Босфор; **В** Каркінітською; **Г** Каламітською.
- 635.** Найбільший з небагатьох островів Чорного моря:
А Березань; **Б** Зміїний; **В** Джарилгач; **Г** Довгий.
- 636.** Солоність поверхневих вод Чорного моря становить близько:
А 18‰; **Б** 14‰; **В** 8‰; **Г** 2‰.
- 637.** Максимальна глибина Азовського моря:
А 1256 м; **Б** 39 м; **В** 15 м; **Г** 5 м.
- 638.** Найбільша затока Азовського моря:
А Таганрозька; **Б** Феодосійська; **В** Каркінітська; **Г** Каламітська.
- 639.** Солоність води у затоці Сиваш становить близько:
А 14‰; **Б** 18‰; **В** 35‰; **Г** 60‰.
- 640.** Середня солоність вод Азовського моря становить близько:
А 14‰; **Б** 18‰; **В** 25‰; **Г** 30‰.
- 641.** Азовське море замерзає більше, ніж Чорне не через:
А нижчу солоність води; **Б** географічне положення;
В відсутність сірководневого шару; **Г** більшу континентальність клімату.
- 642.** Ця затока є своєрідною «станцією» на шляхах перельотів птахів:
А Одеська; **Б** Сиваш; **В** Бердянська; **Г** Каламітська.